

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVII Balandis – April 29, 1982 Nr.17

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

'Stačiai į šaltinį'

JAV užsienio politika grįžta į senas vėžes

Vytautas Meškauskas

Reagano administracija į valdžią atėjo su pažiūra, kad tiksliau kovoti su Maskvos užmačiom ne ten, kur jos pasireiškia, kaip pvz. Centro Amerikoje, bet smogiant į jų šaltinį: jei ne į pačią Maskvą, tai bent į Kubą. Ir kas iš to išejo? Spaudoje pasirodė spekuliacijų, kuriom pagrindą davė aukštų administracijos pareigūnų susitikimai su tokiais pat Kubos pareigūnais, kad galimas diplomatinis santykių tarp Kubos ir JAV užmezgimas, kuriuos pasektų ir prekybiniai.

Žinoma, tokią eigą galima būtų aiškinti, kaip Reagano politikos laimėjimą. Žiūrėkit, jie mūsų išsigando! Iš tikro tačiau galima aiškinti ir priešingai. Krašto nuotaikos yra tokios, kad ne tik neleidžia imtis griežtesnių žygių prieš Kubą, bet ir su karinėm pajėgom intervenuoti El Salvadore! Lygiai kaip jos po karo buvo priešingos bet kokiom rizikingesnėm pastangom pralaužti Stalino 'geležinę uždangą'.

Ko Washingtonas nori siekti iš Maskvos, ir tuo pačiu iš Havanos, yra laikymosi civilizuotų papučių, neorganizavimo ir nerėmimo naujų sukilimų lotynų Amerikoje ir Afrikoje. Atrodo, kad šiuo metu iš Kubos ateina signalai, kad jie tokį reikalavimą priima. Greičiausia laikiniais taktiniais sumetimais. Skaičiuojama, kad Kubos išlaikymas sovietams kaštuoja po milijoną dolerių į dieną. Turint galvoje pasunkėjusią sovietų ūkinę būklę, jų įklimpimą Afganistane, reikalą ekonominiai paremti Lenkiją, — galima prileisti, kad ir sovietai yra užinteresuoti geresniais Kubos-JAV santykiais, kas sumažintų ūkinės paramos reikalą. Vyraujančią amerikiečių pažiūrą tuo reikalu taip išreiškia N. Y. TIMES:

"Kuba nėra nei Kinija ar Jugoslavija, viešai pasitraukianti iš sovietų stovyklos.. Kubiečiai sako, kad jų ryšiai su Maskva negali būti derybų objektu. Greičiausiai yra aiški riba, iki kurios Kuba galėtų eiti derėdamasi su Washingtonu, bet dėl to JAV neturėtų praleisti progos aptvarkyti santykius su Kuba".

"Amerika jau seniai turi politiką, leidžiančią kiekvienam komunistiškam kraštui pagerinti santykius su Vakarais, kad taip padarius pasaulį saugesnei pluralizmui ir suminkštinti blokų diplomatijos nepaslankumą. Iš tikro amerikiečiai padėjo daug pastangų padenstruoti savo vertybes už geležinės ir bambukinės uždangų. Jei taip, nėra prasmės hermetiškai užsidaryti nuo Kubos".

"Tas nelogiškumas paaiškintinas Amerikos vidaus politikos reikalavimais. Šeši JAV prezidentai nesugebėjo sugalvoti veiksmingos Kubos politikos, paremtos izoliacija, tiesioginiu užpuolimu ar ūkinėm sankeijom. Kuba buvo priešiška, provokatorė ir revoliucijų sėjėja Karibuose. Bet anksčiau ar vėliau ji turėtų suprasti, kad toks elgesys nepatarnauja jos pačios interesams".

"Prezidentas Reaganas turi konservatyvius kredencialus Kubą išbandyti. Iš tikro, dabartinis Havanos nusiteikimas gali būti iš dalies susijęs su Reagano administracijos gąsdinimais su revoliuciniais iššūkiais kovoti 'prie jų šaltinių'. Jei besikeičiančios aplinkybės atidarė siaurą takelį į derybas, jį būtina reikia ištirti".

Prie to reikia pridurti, kad paskutiniu metu laikui 'po grindimis' ne oficialius santykiavimas su Kuba nuėjo taip toli kad Cable News Network net visą savaitę per tris valandas į dieną transliavo iš Kubos savo nuolatines žinias su pasikalbėjimais su kubiečiais. Nors oficialiai Amerikos piliečiams, jei jie nemokslininkai, žurnalistai ar turį kokių šeimyninių reikalų į Kubą važiuoti yra draudžiami, apie 40,000 turistų pernai lankėsi Kuboje, palikdami jai gražią jai taip reikalingos užsienio valiutos sumą. Kuba iš savo pusės taip pat pasilengvino išsiųsdama į JAV po politiniai persiekiojamų priedanga dalį savo kriminalinių kalinių ir džiovininkų. To akivaizdoje eilinis amerikietis, su kurio nuotaikom turi skaitytis kiekviena JAV administracija, negali suprasti, kodėl neeinama prie normalesnių

JAV prezidento Ronald Reagan ir ponė Baltuose Rūmuose surengtoje diplomatinė mišijų šefams vakarienėje priėmė Lietuvos atstovą dr. Stasį A. Bačkį ir ponią Oną Bačkienę.

Reikalauja Pabaltijį įtraukti į 'nebranduolinę zoną'

Vakaruose gautas 38-ųjų pabaltiečių pasirašytas atviras laiškas Sovietų Sąjungos ir Šiaurės kraštų vyriausybėms dėl nebranduolinės zonos sukūrimo Šiaurės Europoje, sekančio turinio:

"Sovietų Sąjungos, Islandijos, Norvegijos, Danijos, Suomijos ir Švedijos Vyriausybių galvoms, laisvos nuo branduolinių ginklų zonos Šiaurinėje Europos klausimu.

"Šiaurės Europos tautos ir vyriausybės šiuo metu vispasiškai svarsto laisvos nuo branduolinių ginklų zonos Šiaurinėje Europoje įsteigimo klausimą, kaip buvo pasiūlyta Sovietų Sąjungos Aukščiausios Tarybos prezidiumo pirmininko. Šiuo raštu mes siūlome išplėsti minėtą klausimą, įjungiant į minėtą zoną Baltijos jūrą ir tris Baltijos kraštus —

santykių atstatymo. Kaip matome po rinkimų "stačiai į šaltinį" šūkis atitarnavo savo reikalingumą.

Estiją, Latviją ir Lietuvą.

"Laisvosios nuo branduolinių ginklų zonos išplėtimas į Baltijos jūrą ir Baltijos kraštus būtų logiškas, nes minimas rajonas faktinai yra Šiaurės Europos dalis. Be to būsimoji sutartis būtų žymiai svaresnė, nes ji būtų lygaus ir balansuoto nupsiginklavimo pavyzdžiu. Laisvos nuo branduolinių zonos išplėtimas į Baltijos jūrą ir Baltijos kraštus būtų taip pat naudingas mažoms Skandinavijos ir Baltijos tautoms ypač kad tas prisidėtų prie jų būsimo saugumo.

"Didžiųjų valstybių sukelti konfliktai padarė labai daug nuostolių Baltijos tautoms. Jos ypatingai daug nukentėjo per antrąjį pasaulinį karą, kada frontas perėjo per jų teritorijas du kartus. Čia turėtų būti pažymėta, kad nepriklausomų respublikų Estijos, Latvijos ir Lietuvos vyriausybės dėjo visas pastangas, kad išvengus įsivėlimo į didžiųjų valstybių konfliktus. Baltijos tautos taip pat žino, kad didžiųjų valstybių vadovai

tada visiškai ignoravo Baltijos tautų norus, likimą ir siekimus, kai jos pasidalino tą rajoną į jų įtakų sferas. To padalinimo drastiškas pavyzdys 1939 m. rugpjūčio 23 d. paktas tarp nacių Vokietijos ir Sov. Sąjungos, ir to pakto slaptas priedas, kuris nėra paskelbtas Sovietų Sąjungoje ligi šios dienos.

"Turint tai omenyje, mes manome, kad yra labai svarbu sudaryti garantiją, kuri užtikrintų mažų tautų saugumą, didžiųjų valstybių konflikto atvejais.

"Mes manome, jog turėtų būti natūralu ir priimtina visoms tautoms, kad sutartis dėl laisvos nuo branduolinių ginklų zonos uždraustų gaminti ir dislokuoti branduolinius ginklus, o taip pat laikyti ir pervežti betkokiomis transporto priemonėmis (laisvais, lėktuvais ar raketomis) branduolinius sviedinius atitinkamose susitarusių šalių teritorijose ir Baltijos jūroje.

"Mes tikimės, kad NATO ir Varšuvos pakto valstybės (Nukelta į 2 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Iš Argentinos - D. Britanijos konflikto didžiausiu pralaimėtoju gali tapti JAV - Britų kariniai šansai.

Argentinos-D. Britanijos konflikte Reagano administracija užėmė neutralią poziciją. Tol kol priešai nesišaudė, tai pateisinama. Tas konfliktas niekam nenaudingas ir pastangos jį ramiai likviduoti vertos pagyrimo. Antra vertus, administracijos 'nešališkumas' gali padaryti daugiau nuostolių negu atnešti pelno, jei Argentinos valdovai jį suprastų kaip nuolaidumą jų naudai. Daugėja nuomonių, kad vienintelė priemonė, kuri dar galėjo sulaikyti nuo karo, būtų JAV griežtas ir neabejotinas atsistojimas britų pusėje.

Mat, JAV visą laiką buvo pažiūros, kad tarptautiniai konfliktai neturi būti sprendžiami ginklu. To reikalauja ir Jungtinių Tautų Charta. Tiesa, tos institucijos prestižas yra labai nedidelis, bet JAV, to principo nesilaikydamos Falklando salų byloje, nustoja teisės skystis ir dėl Afganistano užpuolimo ir eventualiai net dėl Lietuvos pavergimo, jei jos turėtų kada intereso tą klausimą iškelti kokiam tarptautiniame forume. Artimiausioje ateityje JAV 'have-it-both-ways' laikysena -- rašo iki šiol Reagano administracijai labai palankus londoniškis *The Economist* -- atšaldys britų simpatijas Washingtono politikai. Europiečių tendencija į neutralumą gaus naujo impulso, o Prancūzijos atsisakymas aktyviai dalyvauti Atlanto sąjungoje sulauks pateisinimo. Tai išeis į naudą sovietams, kurie galės įtikinėti europiečius, kad jie nesusilauks jokios pagalbos iš amerikiečių ir tuo pačiu sumažės pačių europiečių noras priešintis sovietų užmačioms.

Tragiškiausia, kad pagal tą patį savitraštį, britų užsienio reikalų ministerija jau ištisą dešimtmetį norėjo nusikratyti atsakomybės už Falklando salyną, nes jis sunkiai apginamas. Didžiausia tam kliūtis -- lygiai kaip šiaurės Airijos prisijungimui prie likusio krašto -- yra falklandiečių noras pasilikti britų suverenumu, ką labai gali suprasti atsiminus argentiniečių politinius papročius.

Ankstyvesnėse derybose tarp Argentinos ir D. Britanijos buvo svarstoma vadinama Hong-Kongo formulė, pagal

kurią suverenumas būtų pripažintas Argentinai, kuri salą išnuomotų D. Britanijai. Taip padaryti buvo priversta Kinija. Ji iki šiol to susitarimo laikosi, nes jis jai buvo naudingas. Hong-Kongas tapo jai vieninteliu ryšiu su kapitalistiniu pasauliu. Bet kokią naudą turėtų Argentina iš tokio sandorio? O jei ji neturės naudos, jos valdanti klika -- kai tik bus jai reikalinga patriotinio pakilimo banga -- bandys tokį susitarimą pabaigti.

Valstybės Sekretorius Haigas, atrodo, siūlo 'trijų vėliavų' sprendimą, kuris įveltų JAV į salos administraciją, šalia Argentinos ir D. Britanijos. Esant gerai valiai, žinoma, galima būtų sutarti ir dėl specialaus statuto salos gyventojams Klaipėdos pavyzdžiu ...

Taip žiūrint Falklando salos anksčiau ar vėliau turėtų atitekti Argentinai. Neleidimas tą padaryti dabar yra daugiau principinis, kaip praktiškas reikalas. Sykį tačiau išdavus principą, jis nustoja ir bet kokios simbolinės reikšmės. Būdinga, kad 83% britų pritarė savo vyriausybės nusistatymui nepasiduoti Argentinos norui, nors praktiškai pasipriešinti galimybės yra abejotinos. Atrodo, kad Buenos-Aires generolai lygiai taip pat apsiskaičiavo kaip Hitleris užpuoldamas Lenkiją. Ką britai norėtų ir galėtų padaryti karo veiksmams prasidėjus?

Stipriausias britų koziris yra britų atominiai povandeniniai laivai. Jiems nereikia papildyti kuro ištisus mėnesius, jie gali išbūti pasinėję kelias savaites. Jie yra ir nepaprastai greitai, daugiau negu trisdešimt mylių į valandą po vandeniu. Bloga pusė yra ta, kad vandenynas tarp Argentinos ir Falklando salyno yra negilus, 600 pėdų. Negiliai pasinėrusį laivą yra lengviau susekti ir paskandinti.

D. Britanijos pasiūsti 15 karo laivų yra tobulesni negu Argentinos. Tačiau britams yra svarbu ne tik išbaigti prieš laivus, bet ir iškelti savo kariuomenę pačiose salose. Ten Argentina jau turi netoli 10,000 karių, o britų desanto pajėgos siekia tik 3 ar 4 tūkstančius. Tegul jie ir geriau apmokyti ir apginkluoti, tačiau gintis yra lengviau negu pulti.

Cia didelę rolę gali suvaidinti Argentinos aviacija, kuri laikoma neblogo. Jei Argentina galėtų ją visą panaudoti salynų gynimui, britų uždavinys gerokai pasunkėtų.

Kad neleistų Argentinos aviacijai susitelkti prie salyno, britai žada panaudoti norėtus jau išvesti iš rikiuotės senus Vulcan bombonešius, kurie -- panašiai kaip amerikiečių B-52 -- buvo pritaikinti atominėms bomboms. Dabar jie skubiai pritaikomi paprastom bombom. Jie gali pasiekti taikinius už 1,750 mylių, tačiau nuo Ascension salos, kur jie galėtų turėti savo bazę, iki Argentinos yra beveik 3,500 mylių -- t.y. jie turėtų bent du kartus papildyti naftą ore.

Falklando salyno konfliktas primena Gibraltaro klausimą. Savaime aišku, kad ispanai labai domisi Falklando salų likimu. Ir Gibraltaro perleidimui Ispanijai daugiausia kliudo jo gyventojų nenoras patekti po Ispanijos valdžią. Jau sminiai ispanai visados turi daugiau simpatijų lotynų Amerikai. Nuo 1967 metų balandžio mėn. Ispanija nutraukė bet kokią susisiekimą su Gibraltaru. Neseniai buvo sušartą tą susisiekimą atstatyti (daug ispanų anksčiau dirbo Gibraltare), tačiau po paskutiniųjų įvykių ispanai ir toliau laiko sieną uždaryta. Derybos dėl Gibraltaro likimo yra atidėtos iki birželio 25 d. Ispanija laikosi ramiai, nes pirma nori būti priimta į NATO ir Europos ūkinę Bendruomenę.

POGRINDŽIO SPAUDOJE

TSRS PILIEČIAI TURI TEISĘ...

Buržuazinė propaganda nuolat šaukia apie tarybinių žmonių teisių ir laisvių varžymą. Tuo tarpu kiekvienas TSRS pilietis turi teisę:

- 1) kritikuoti Amerikos ir kitų buržuazinių kraštų vyriausybės ir jų vykdomą politiką,
- 2) dalyvauti privalomose eisenose ir demonstracijose,

Iš kitos pusės

Juokiasi puodas kad katilas juodas, — pagalvojau paskaitęs Juozo Girniaus pastabas dėl Šalkauskio laiško prez. Smetonai AIDŲ š. m. pirmam Nr. Savo laiške profesorius sakė:

"Apskritai į visas politines grupes žiūriu pesimistiškai ir nė vienoje iš jų nematau išganymo laido."

Jo konkreti kritika tačiau buvo skirta 1935 metų režimui, nes tas tuo metu buvo valdžioje. J. Girnius tą kritiką iš savo pusės sustiprino, tarp kitko nurodydamas:

"Kunigų 1930-32 m. buvo teisti 101, o 152 bylos 1932 m. buvo dar neišspręstos."

"Teisti" — reiškia nagrinėti bylą teisme. Tais metais studijavau teisę Kaune ir dirbau pas advokatą, žinojau daug užkulisių, bet negirdėjau apie tokį masinį kunigų persekiojimą. Tiesa, N. Lietuvoje pasitaikydavo ir kunigų baudžiamųjų bylų, pvz. už šmugelį kokainu, pederastiją ar net vieno prelato už nužudymą, bet jas galėjai suskaityti ant pirštų. Ne be to, kad kai kurie kunigai buvo administraciniu būdu ištremti į savo tėviškes, tačiau tai buvo ne dėl jų luomo, bet politinės veiklos.

Žinia, šiandien ir tai atrodo baisu, tačiau nereikia užmiršti, kad ir krikščionių demokratų režimas komendanto įsakymui į kalėjimą buvo pasodinęs pirmąjį Lietuvos prezidentą A. Smetoną, atsakingą VAIRO redaktorių. Krikdemų vyriausybė nepriėmė Kauno Miesto Tarybos ir Humanitarinių Mokslų Fakulteto delegacijų, norėjusių Smetoną užtarti. Tada — 1923 m. lapkričio 11 d. — Čiurlionienės "Aušros Sūnų" spektaklyje iš savo kėdės antroje eilėje pakilęs kan. Tumas-Vaižgantas kreipėsi į prezidento ložėje sėdintį prezidentą Stulginskį, prašydamas Smetoną paleisti. Penktoje eilėje sėdjęs Kauno komendantas maj. V. Braziulevičius sušuko: "Draudžiu kalbėti"! Kadangi publika buvo Tumo pusėje, prezidentas su savo ministrais ir komendantu iš teatro pasišalino. Kan. J. Tumas Taikos Teisėjo Herubavičiaus buvo taip nubaus-tas, kalbos netaisant:

... "uždėti arešto jo gyvenamojo vietoje vieną parą sulyg parėdimo jo Dvasiškos Valdžios."

Neapeliavęs bausmę Tumas atliko gruodžio 20 d., apie tai pranešė vyskupui Karevičiui, kuris gruodžio 22 d. painformavo Taikos Teisėją.

J. Girnius vyriausybei dar prikiša nuncijaus Bartoloni išvargimą. Bet ir tam krikdemai buvo sudarę precedentą ne tik išvargdami bet, dar ir kiaušiniams Kauno šaričių bažnyčioje apmėtydami popiežiaus įgaliotinį ark. Zechinį. Tokie buvo laikai ir papročiai.

vm

3) ploti susirinkimuose ir mitinguose,

4) skaityti tarybinę spaudą (išskyrus senus leidinius bei užsienyje leistą literatūrą),

5) stovėti eilėse prie paroduotųjų ir bilietų kasų,

6) neribotais kiekiais pirkti degtinę ir kitus alkoholinius gėrimus,

7) balsuoti už nurodytą kandidatą,

9) skusti savo pažistamus ir draugus,

9) kritikuoti save ir žemiau už savo stovinčius bendrabičius,

10) ateistiškai auklėti savo vaikus,

11) šmeižti kulto tarnus, 12) pajuokti religinius įsitikinimus bei įžeidinėti tikinčiųjų jausmus.

Be to aristokratija turi dar visą eilę papildomų teisių ir privilegijų, apie kurias eiliniams piliečiams nėra reikalo žinoti...

"Aušra" Nr. 28 (68)

WANTED JOURNEYMAN TOOL & DIE MAKER with job shop experience. Small California stamping job shop looking for experienced progressive die experts. Willing to grow with Santa Clara company catering to electronic industry. Salary open. Benefits. Profit sharing. Top men only need apply. Send resume to: U. S. NATIONAL TOOL MFG. CO. 1059 Dugilio Ave. Santa Clara, Cal. 95050 or call 1-408-727-5787

REIKALAUJA PABALTIJŲ...

(Atkelta iš 1 psl.)

galės užtikrinti branduolinių ginklų uždraudimą laisvoj nuo branduolinių ginklų zonoje šiaurinėje Europoje, įskaitant ir Baltijos jūrą ir Baltijos kraštus. Toks branduolinių ginklų uždraudimas viename rajone būtų svarbus žingsnis į žmonijos lūkesčių įgyvendinimą — visuotinę nusiginklavimą".

(E)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

DAUGIAU DĖMESIO SAVO
SPORTININKAMS

Kitą savaitgalį Clevelande vyks Siaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės. Jas globoja vietoje sudarytas specialus komitetas, neseniai išsiuntinęs kelis šimtus laišku, kviečiančių žaidynes paremti.

Būtiniausios išlaidoms padengti, rengėjų apskaičiavimu, tektų surinkti nemažiau kaip šešis tūkstančius dolerių. Jeigu rengėjų kreipimasis susilauktų bent panašaus dėmesio, kurį toms žaidynėms skiria rengėjai, sporto vadovai ir keli šimtai aktyviųjų sportininkų, neatrodo, kad finansinė pusė žaidynių šeiminių rinkams - Clevelando visuomenei būtų nepakeliamas našta. Praeietyje ji yra parodžiusi nepamirštamą dosnumą, kada iškildavo paramos vertas reikalas. Tad ir ši kartą norisi tikėti, kad mūsų sporto entuziastus clevelandiškiai atjaus ir materialiai parems.

Kitas dalykas, kurio rengėjai pageidauja ir tikisi sulaukti, būtų domėjimasis, kas vyks ta žaidimų salėse, kur suvažiuos sportininkai, atvykę iš įvairiausių JAV ir Kanados vietovių, kelias dienas tarpusavyje bendraus ir sieks tapti šiemetiniiais Siaurės Amerikos lietuvių sportinio sąjūdžio kamuolio žaidynių laimėtojais. Vėliau vasarą, kada panašiai bus įvykdytos lengvosios atletikos varžybos, tokiais pat žymenimis pasipuoš mūsų iškiliai šių metų lengvatletai. Siemetinės žaidynės yra lyg priešžaisminės kitais metais Chicagoje įvykstančiai lietuvių sporto olimpijadai, kur dėl iškiliųjų vietų varžysis iš visų žemynų suskridęs jaunimas. Clevelando vadovai ir žaidėjai ne tik pasidžiaugus pasiektais laimėjimais, bet pastebės ir savo silpnąsias vietas, kuriose prieš būsimąją olimpiadą reikės pasitempti ir pasigerinti.

Sportas ar varžybos apskritai yra toks dalykas, kuris reikalauja dviejų neatskiriamų sąlygų: aktyviųjų dalyvių pasirušimo ir gausios publikos paskatinimo. Dalviai ir jų vadovai ruošėsi ištisą sezoną, savo vietovėse rungtyniaudami su kitais saviškių ar svetimųjų klubais; dalis jų dalyvaudami gimnazijų ar universitetų komandose, kartais pasiekdami net išskirtinio lygio, tačiau vis grįždami į savo tautybės vietas.

Bet geresniems varžybų rezultatams pasiekti vien pasirušimo ir užsigrūdinimo nepakanka. Labai daug reikiama veržlumas ir nuotaikos pakilumas, o tai geriausiai sužadina gausios žiūrovų publikos paskatinimas. Juk ne kartą esame ir televizijoje pastebėję, jog ta pati komanda su tolygiu priešininku skirtingai sužadžia pagal tai, kiek žiūrovai savo entuziazmu ją paskatina. Jeigu pavz. baigminiai susitikimai vyktų apytuščiose salėse ar aikštėse, rezultatai būtų daug menkesni. Todėl ir šiom mūsų sportininkų žaidynėms būtų didelė parama, jeigu ten kur kitą savaitgalį mūsų iškiliai žais, žiūrovų perpildytos salės užtų kaip bičių avilys. Kas kur ir kada vyks - rengėjai pasistengs iš anksto painformuoti betenka tik laukti, kad šimtus mylių atvažiauvusių svečius sportininkus clevelandiškiai pagerbtų tikrai gausiu dalyvavimu žaidimo salėse.

Siandien sportas visame pasaulyje yra išsikovojęs visuotinio pripažinimo. Tarptautinėse olimpijadose stengiasi dalyvauti šiaip jau beveik nežinomos tautos, jeigu tik jos gali pasiųsti nors vieną kitą

iškilią savo žvaigždę, pabrėžiančią savo tautybę. Laikini netekus valstybinės nepriklausomybės, iškiliesiems lietuvių sportininkams tenka žaisti po svetimomis spalvomis. Tai labai apgailėtina būklė, kurioje sovietinis okupantas savo politinei propagandai pavergtųjų talentus išnaudoja net tokiose srityse kaip sportas ir jo tarptautiniai susitikimai. Bet užtat išeivijoje mes turime galimybės mūsų iškiliams pasireikšti. Net ir amerikinėse komandose nevengiama pastebėti, jog tas ar kitas iškilius amerikietis yra lietuvis. O pvz. Montrealio olimpijadoje iškilius lengvatletas savo olimpinę uniformą galėjo papuošti mūsų trispalve. Buvo tikrai malonu tatau pastebėti.

Jau vien tais sumetimais tektų išeivijoje kelti ir globoti visus, kurie prasimuša į viršūnes ar netoli jų ir nesigėdi savo tautinės kilmės. Jeigu jie tai pasiekia individualinėse disciplinose, džiaugtumės matydami juos ir lietuviškuose saskrydžiuose. Dar daugiau apsidžiaugtume, jeigu mūsų iškiliai fondai, stambiosios verslo imonės, organizacijos ir šiaip jau prasigyrę asmens parodytų daugiau širdies, moraliai ir ypač finansiškai paremdami lietuviškojo sporto ir fizinio auklėjimo sąjūdį išeivijoje, kur jis yra vienas iš paveikliausių ir patraukliausių būdų lietuvių bei išlaikyti ir tautiniam solidarumui stiprinti.

Tad sveikindami kitą savaitgalį Clevelandan suvažiuojančius sportininkus ir jų vadovus linkime jų pastangoms ko geriausios sekmės, kurią papuoštų šeiminių clevelandiečių vaišingumas ir malonus bendravimas. Tegu visas sportuojantis jaunimas patiria, jog išeivijos sporto gajumu sielosi ne tik vienas clevelandiškis Algirdas Bielskus, be kurio pagalbos per trisdešimt metų neišsivertė nė viena sportininkų vadovybė, bet ir visa Clevelando visuomenė.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

City of Cleveland
GEORGE V. VOINOVICH, MAYOR

PROCLAMATION
Designating May 8-9, 1982
"AMERICAN-LITHUANIAN ATHLETIC GAMES DAYS"

The City of Cleveland is proud that the Lithuanian community is hosting the 32nd Annual North American Lithuanian Athletic Games in Cleveland. The City of Cleveland hereby extends a cordial welcome to the 800 athletes from the United States and Canada who are participating in these Games.

The history of the Lithuanian people is inspiring to all Americans because of their undying determination to be free. The Lithuanians, in their native homeland on the shores of the Baltic Sea, have won the admiration from all freedom-loving people for their fighting spirit in resisting communist domination.

Today, we see the same spirit of the Lithuanian people manifested in their youth, not in the ideological arena, but in the sports arena, especially in the sports of basketball and volleyball.

Our congratulations and appreciation are extended to the members of the local organizing committee for hosting this memorable event. We hope that those of you from Canada and the United States will find Cleveland interesting, entertaining, and especially hospitable.

NOW, THEREFORE, I, George V. Voinovich, Mayor of the City of Cleveland, do hereby proclaim May 8-9, 1982 as "AMERICAN-LITHUANIAN ATHLETIC GAMES DAYS." I urge all citizens to welcome the officials and athletes of these games to our city in the traditional spirit of friendship and hospitality.

IN WITNESS WHEREOF, I have set my hand and caused the Corporate Seal of the City of Cleveland to be affixed on this 19th day of April in the year 1982.

George V. Voinovich
MAYOR

Clevelando mero George Voinovich proklamacija, skelbianti gegužės 8-9 d. Lietuvių sporto varžybų dieną.

Bendruomenės rinkimai

VYTAUTAS KUTKUS

Kas treji metai yra renkamas aukščiausias JAV Lietuvių Bendruomenės organas Taryba, o kas penkeri metai — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas. 1982 m. gegužės mėn. 8-17 dienomis Jungtinėse Amerikos Valstybėse įvyks JAV LB X-tosios Tarybos narių ir PLB VI-tojo Seimo atstovų rinkimai. Lietuvių Bendruomenė yra visuotinė, todėl balsuoti turi teisę visi šiame krašte gyveną 18 metų amžiaus ar vyresni lietuviai.

JAV Lietuvių Bendruomenė tik atšventė savo 30 metų veiklos sukaktį. Jos atlikti darbai kalba patys už save. Žvilgtelėkime tik į stambiuosius jos darbus dabartinės JAV LB Krašto valdybos kadencijos metu. Tiesioginiai šeštadieninių mokyklų paramai paskirta apie 50,000 dol., spausdinti vadovėliai, pratimai, suruoštos dvi mokytojų stovyklos ir kt. Įvyko didinga šeštoji Lietuvių Tautinių Šokių šventė, sutraukusi Čikagon amfiteatran per 12,000 lietuvių ir apie 2,300 tautinių šokių šokėjų. Hartforde buvo Pirmoji Rytinio pakraščio rajoninė lietuvių tautinių šokių šventė, Chicagoje sėkmingai praėjo penktasis teatro festivalis. Kultūros taryba suorganizavo dvi premijų šventes — Clevelande ir Detroite ir kultūros darbuotojų suvažiavimą Clevelande. Socialinė taryba vykdo vyresnio amžiaus lietuvių surašinėjimą ir planuoja mūsų seneliams steigti lietuviškas sodas, drauge su kitomis organizacijomis paskelbti 1982 m. Lietuvių parapijų metais. Politinėje veikloje irgi atsiekta labai daug. Išrūpinta šokia tokia finansinė parama Lietuvos atstovybei, užtikrintas Lietuvos atstovybės tęstinumo klausimas, iškovojo teisę, kad mūsų Charge d'Affaires of Lithuania dr. Stasys Bačkis galėtų skirti į Lietuvos atstovybę ir tokius atstovus, kurie nebuvo skirti nepriklausomos Lietuvos vyriausybės, o dabar rūpinamasi Lietuvos atstovybės rūmų restauravimu. Suruoštos dvi politinės savaitės — Washingtone ir New Yorke, išleista daug informacinių ir mokslo leidinių anglų ir prancūzų kalbomis kurių vertė yra virš 40,000 dol. Ir tai tik dalis Lietuvių Bendruomenės darbų trumpame 28 mėnesių laikotarpyje.

Siandien JAV Lietuvių Bendruomenė jau tvirtai atsisistojo ant savo kojų. Prieš 30 metų pasodintas lepnus Lietuvių Bendruomenės medelis išaugo į didžiulį stiprų ažuolą. Lietuvių Bend-

ruomenės ateitis yra ir visų lietuvių ateitis šiame krašte. Nuo to kiek ji su tėvų pagalba sugebės išlaikyti lietuviškumą šiame krašte, kiek jaunuolių įjungs į lietuvių politinę veiklą, tiek lietuvių išliks lietuviais, tiek mes turėsime asmenų, kurie rūpinsis mūsų pavergtos Lietuvos išlaisvinimu.

Kiekvieno sąmoningo lietuvių garbinga pareiga yra dalyvauti Lietuvių Bendruomenės rinkimuose. Kokie lietuviai gyvena Amerikoje, tokia yra ir JAV Lietuvių Bendruomenė. Tai yra mūsų geriausias veidrodis. Balsuodami mes galime išreikšti pasitikėjimą dabartinei jos vadovybei, arba parinkti tokius kitus asmenis, kurie nustatys naujas gaires trijų metų JAV Lietuvių Bendruomenės veiklai ir penkeriems metams Pasaulio Lietuvių Bendruomenės. Šiuose rinkimuose išrinksime 60 JAV LB Tarybos narių ir 45 PLB Seimo atstovus.

Tad stokime pozityvių darbų pusėn ir balsuokime, nes susilaikymas balsuoti arba rinkimus boikotuoti reiškia rėmimą tų, kurie Lietuvių Bendruomenę griauja.

Tad pasirink vieną ar kitą pusę, mielas Dirvos skaitytojai, nes neutralių čia negali būti. Garsusis poetas Dantė neutraliesiems nerado vietos nei danguje, nei pragare, nei skaistykloje.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukoj:

J. Vadopalas,
Westchester 20.00
J. Janulis, Cleveland 5.00
Br. Thomas,
Miami Beach 10.00
J. Kazickas, Greenwich 3.00
A. Sandargienė,
Ormond Beach 25.00
A. Kazlauskas, Worcester 1.00
J. Kasmauskas, Pembroke 10.00
M. Maksvytis, Chicago .. 15.00
D. Orantaitė, Cleveland .. 3.00
A. Kuprevičius, Cleveland 3.00
J. Kriščiukaitis, Avon .. 8.00
F. Ekman, Milwaukee .. 1.00
P. Vaičekas, Chicago 3.00
A. Čepulis, Philadelphia 5.00
K. Černis, W. Bloofield .. 6.00
V. Janukaitis, Detroit 5.00
M. Brazauskas, Baltimore 10.00
A. Arūnas, Woodhaven .. 3.00
O. Kremeris, Chicago 8.00
A. P. Muliolis, Euclid 3.00
J. Budrienė, Strongsville 5.00
J. Malskis, Cleveland 8.00
V. Urbonas, St. Petersburg 8.00
E. Gutauskienė, Venezuela 1.00
B. J. Stankai, Sudbury 50.00
L. Krajauskas,
St. Petersburg 8.00
A. Mockus, Miami 3.00
V. Gruzdys, Philadelphia 10.00
S. Kudirka,
Richmond Hill 3.00
M. Rugys, Paterson 3.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

JIE GIMĖ PIETŲ AMERIKOJE (7)

NE VIEN AKSTINAS, BET IR PRIEMONĖS

Praeitame straipsnyje rašiau apie praktiškus akstinius, kuriuose galima suteikti lietuvių kalbos mokiniui. Lieka antras klausimas: mokslo priemonės.

Visi žinome, kad su šeštadienine mokykla Brazilijoje nesisekė. Mokinių skaičius tolygio mažėjo, iki mokykla užsidarė. Ko dauguma nežino, tai, kad tuomet, kai šeštadieninė mokykla užsidarė, mokytojo Petraičio namuose pradėjo rinktis kartą į savaitę, vakare, septyni universitetinio lygio studentai-savariai, kurie trijų metų bėgyje klausėsi Petraičio pamokų. Dabar, tie septyni studentai jau yra tie pažengę, kad jie galėtų kitus mokinti lietuvių kalbos, istorijos, geografijos. Kiek girdėjau, šiuo metu Petraitis galvoja sudaryti naują studentų grupę, kuri irgi, kelių metų bėgyje galės gauti šio atsidavusio mokytojo perduotą lietuvių kalbos pažinimą, — duodama ad honorem, stačiai iš tautinio pasišventimo.

Venezueloje, prieš kelis metus, tuomet kai dar veikė šeštadieninė mokykla, teko pastebėti, kad pilnus rezultatus davė ne vaikams ar pradedantiems duodamos pamokos o vakarinis mokytojos Domeikienės kursas, skirtas tiems vyresniems studentams, kurie, patys lietuviškai kalbėdami iš namų, norėjo išmokti taisyklingai rašyti. Apie dvidešimties jaunuolių grupę išėjo tuomet septintos klasės Lietuvių kalbos pratimų sąsiuvinį.

Vadovėliai, kuriuos mums gana gausiai siunčia Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, yra pritaikyti tiems mokiniams, kurie lietuvių kalbą gerai moka iš namų: tokių yra mažuma. Tas nereikia, kad vadovėliai būtų blogi ar nereikalingi — jie yra naudojami, kaip skaitymo knygos. Juos naudoja ta negausi grupelė, kuri "įkerta". Antai šiomis dienomis vėl pasiekė Venezuelą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės siųstos pavyzdinės knygos ir vadovėliai jaunimui. Gautos knygos buvo katalogotos ir šiuo metu yra laikomos namuose, kuriuose vyksta tautinių šokių repetitijos. Šokėjai kas šeštadienį gali laisvai pasirinkti knygas, kurios juos domina, ir jas pasiimti savaitei — iki sekančios repetitijos. Tačiau ne visi šokėjai yra pajėgūs atsiųstas knygas skaityti ir suprasti.

Taigi išvadoje gauname sekantį vaizdą. Brazilijoje, Venezueloje, kiek žinau ir Kolumbijoj, mokosi ir skaito mažas, ne mokyklinio amžiaus, o suaugusio jauni-

JURATĖ STATKUTĖ
DE ROSALES

mo savanorių būrelis. Pamokos, knygų dalinimas vyksta privačiuose namuose, asmenišką draugišką kontakto su jaunimu keliu. Tas atsitiko ne todėl kad organizuoto mokymo nebūtų buvę. Ne. Tas atsitiko todėl, kad mažesniems mokiniams skirtas platesnio masto organizuotas dėstymas nedavė lauktų vaisių, stačiai subirėjo.

Pietų Amerikoje mes kaskart giliau brendame į padėtį, kurioje jaunų kalbą mokančių vadovų siauras būrelis vadovauja kalbos nemokančių jaunuolių masei. Tarp jų, kurie lietuvių kalbos nemoka atsiranda daug tokių, kurie ateityje galės įvykdyti gal net išimtinai vertingą Lietuvai politinį darbą iš moraliai tvirtos trečiojo pasaulio pozicijos. Tokį darbą jie įvykdys tik tuomet, jei matys, kad jų tautiniai lietuviškas įsitikinimas yra vertinamas, ir žinos, kad jie nėra nustumti į šalį. Pabrėžiu:

su lietuvių kalba ar be jos, Pietų Amerikos jauni lietuviukai save laiko lygiai tokiais pat pilnateisiais ir tautiniai susipratusiai lietuviams, kaip ir kiekvienas kitas autiniai susipratęs lietuvis pasaulyje. To niekada negalima užmiršti.

Mažai kalbą mokantieji ar visai jos nemoką labai nori mokytis... bet kiekvienas jų bandymas (tokių nuolat yra) atsimuša į beveik neįveikiamą sunkumų sieną.

Parūpinti pradedantiems moderniais metodais paruoštų kalbos vadovėlių yra bandyta ir pačioje Pietų Amerikoje ir šiaurėje. Ypač ta prasme daug pastangų yra padėjus buvęs PLB švietimo vicepirmininkas Jonas Kavaliūnas. Tačiau rasti tokį metodą, kuris padėtų lengvai ir greitai įveikti kalbos nemokėjimo kliūtis nėra lengva. Beje, vadovėlių spausdinimas ir spausdinimui skiriamos lėšos čia jau yra neaktualūs: kiekviename krašte šiandieną yra naudojamos pigios dauginimo priemonės (xerox ir pan.). Taigi klausia-

mas glūdi ne vadovėlio spausdinime, bet metodo parinkime.

Vien metodo neužtenka. Reikia specialiai paruošto mokytojo, kuris bus išmokęs pagal parinktą metodą atitinkamai dėstyti.

Reikia ir trečios sąlygos. Intensyvūs lietuvių kalbos kursai turėtų būti pritaikyti vasaros stovyklų sąlygomis, t. y. intensyvus kursas turėtų būti duodamas tokioje vietoje, kurioje jaunuolis ar vaikas gyvena.

Jei metodas nebus gerai parinktas, jei mokytojai nebus specialiai paruošti metodą naudoti praktikoje, net ir intensyvus kursas nėra patartinas, nes nepasiekimas tuo atveju tikrai galutinai numuš mokinio norą toliau mokytis.

Metodo parinkimas (pav. JAV kariuomenės metodas ar D. Tamulionytės siūloma sistema) ir mokytojų specialus paruošimas tam skirtuose kursuose yra, mano manimu, vienas svarbiausių Pasaulio Lietuvių Bendruomenės uždavinių. Jei organizuojant šokių šventes yra įmanoma surinkti įvairių kraštų šokių mokytojus bendram apmokymui, tuo labiau turėtų būti įmanoma paruošti mokytojus kalbos dėstymui, pagal specialiai

parinktą dėstymą metodą. Kandidatų į mokytojus tikrai galėtų pristatyti kiekvienas kraštas, kuriame esama daugiau lietuvių. Gal verta apie tai rimtai pagalvoti?

(Bus daugiau)

LŠST SUVAŽIAVIMO
REZOLIUCIJOS

Mes, Lietuvos šaulių Sąjungos Tremtyje išrinkti atstovai, 1982 m. kovo mėnesio 27-28 dienomis susirinkę Chicagoje, Vytauto Didžiojo Rinktinės namuose, išklause bei išdiskutavę Centro valdybos šiam suvažiavimui pateiktos ir suvažiavimo priimtos darbotvarkės klausimus

Konstatuojame:

1. Mūsų pavergta Tėvynė Lietuva neša sunkų okupanto uždėtą jungą. Ten likusieji mūsų broliai ir sesės kenčia tautinį ir religinį persekiojimą, yra teisiami, kalinami ir tremiami, bet kovojantieji ir žūtbutinėje kovoje tautos laisvės ir valstybės nepriklausomybės idealui lieka ištikimi.

2. Jie piktnasi karjeros ar kitais kokiais sumetimais Tautos pavergėjui pasidavusiais ir ypač smerkia laisvajame pasaulyje gyvenančiuosius savo tautiečius, nuo okupanto savo gyvybę išnešusius, o dabar su tuo pačiu okupantu bendraujančius, jam talkinančius, pavergtųjų kovą sunkinančius ir išeivijos vienybę skaldančius.

3. Šis suvažiavimas apgailestauja, kad okupanto infiltruotos piktos išeivijos vienybės skaldymo bacilos yra užkėlusios ir Lietuvos šaulių Sąjungos Tremtyje buvusį sveiką ir atsparų kūną.

Suvažiavimas kviečia:

1. Tautos nelaimės aki-vaizdoje suvažiavimas apeliuoja į visus seses ir brolius šaulius savo kovos ginklus nukreipti į tikrąjį mūsų visų priešą — Lietuvos okupantą. To reikalauja šaulio priesaika, tautinė ištikimybė ir žmogiškoji sąžinė.

2. Suvažiavimas kviečia vieningai suglaudinti savąsias gretas ir drauge su Lietuvos laisvinimo veiksniais — VLIKu, ALTu ir Lietuvos Diplomatine Tarnyba bei su vargan patekusiųjų šelpėju BALFu ryžtingai siekti greičiau sulaukti Lietuvai laisvės ryto.

Pasirašė: I. V. Ruokis, Ig. Serapinas, P. Kanopka, K. Karuža, M. Vitkus.

1982 METŲ KELIONĖS

KELIONĖS Į LIETUVĄ:

	Iš New York/Boston	Iš Chicago
Maskva — Vilnius — Maskva	\$1130.00	\$1285.00
Gegužės mėn. 23 d., birželio mėn. 13 d.		
liepos mėn. 4 d., liepos mėn. 25 d.,		
rugpiūčio mėn. 22 d.		

16-kos dienų kelionės:

Gegužės mėn. 9-24 d.		
Maskva — VILNIUS — Ryga —		
Leningradas — Helsinkis	\$1180.00	\$1335.00
Birželio mėn. 20 — liepos mėn. 5 d.		
Maskva — VILNIUS — Ryga —		
Leningradas — Helsinkis	\$1395.00	\$1550.00
Liepos mėn. 18 d. — rugpiūčio mėn. 1 d.		
Maskva — VILNIUS — Maskva —		
Zurichas — Muenchenas — Zurichas	\$1580.00	\$1735.00
Rugpiūčio mėn. 8 d. — rugpiūčio mėn. 23 d.		
Maskva — VILNIUS — Maskva — Roma	\$1495.00	\$1650.00
Rugsėjo mėn. 19 d. — spalio mėn. 4 d.		
Maskva — VILNIUS — Ryga —		
Leningradas — Helsinkis	\$1295.00	\$1450.00

KELIONĖ Į EUROPA — 15 dienų,
rugpiūčio 16-29 dienomis

Vokietija, Šveicarija, Italija ir Austrija	\$1405.00	\$1475.00
Registracija iki š. m. birželio mėn. 10 dienos.		

KELIONĖ LAIVU — 7 dienos,
gruodžio mėn. 4 d.

St. Maarten, Martinique, Barbados,	Kainos nuo
St. Lucia, Antigua, St. Thomas	\$1060.00 iki \$1265.00
"World Renaissance" laivas; registracija iki spalio 1 dienos	

KELIONĖ Į KINIJĄ — 21 d., spalio 9-29 d.

3 naktys Tokio, 3 Pekine, 2 Wuxi, 1 Soochow,	Kaina iš San Francisco
3 Shanghai, 2 Kweilin, 1 Canton, 4 Hong Kong	\$2960.00

VISOS KAINOS PAŽYMĖTOS VIENAM ASMENIUI — gyvenant dviese kambariye. NEDELSKITE REGISTRUOTIS! PRAŠOME KREIPTIS DĖL BROŠIŲRŲ APIE VISAS ŠIAS KELIONES — TUOJ ATSIŪSIME!!!

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643

Telephone: (312) 238-9787

Visos kainos gali keistis dėl skridimų kainų pasikeitimo ir dolerio svyravimo.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

KŪRYBA IR MOKSLAS

LIETUVIS ŽURNALISTAS TOLIMUOSE

RYTUOSE

Aurelija Balašaitienė

Lietuviai savo tarpe yra išauginę ne vieną aukštai iškilusį asmenį įvairiose modernaus gyvenimo profesijose, tačiau jų dauguma arba mumis nesidomi, arba mes jiems neskiriame tinkamo dėmesio, palikdami juos ir už mūsų lietuviškos šeimos sienų, jei santykių su jais nerandame tipingai lietuviškų temų. Todėl, turėdama malonią progą pasikalbėti su į Clevelandą atvykusiu iš Honk Kongo žurnalistu ir Azijos srities Reader's Digest vyriausiuoju redaktoriumi Viktoru Laniausku, nutariau su Dirvos skaitytojais pasidalinti pokalbio turiniu ir nuotakomis.

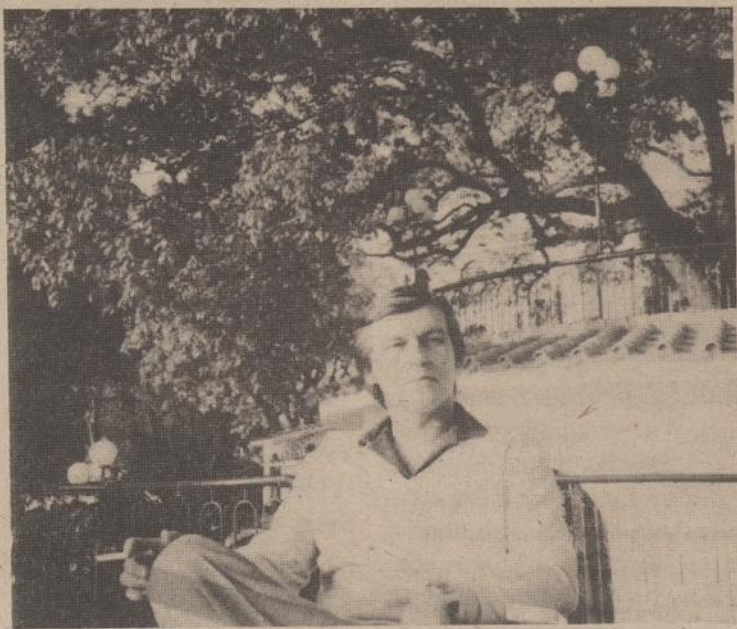
Apgailėstauju, kad Viktoro Laniausko atvykimo priežastis buvo liūdna — jo mylimo tėvo Simono Laniausko mirtis. Todėl ir mudviejų pokalbis, vykęs jo tėvų namuose, turėjo rimties ir susikaupimo atspalvį.

Baigęs anglų literatūrą ir kompoziciją Ohio Valstybiniam Universitete, Viktoras Laniauskas nutarė pamatyti pasaulį, stodamas į Taiikos Korpusą (Peace Corps). Po intensyvių 3 mėnesių pasirošimo kursų Havajuose,

buvo paskirtas į Filipinus, kur vietiniame universitete pavadavo į JAV pasitobulinimui išvykusį anglų kalbos profesorių. Pramokęs filipinų kalbos (malajų ir ispanų kalbų mišinys) įsitraukė į vietinį gyvenimą, dirbo universiteto radijo stoty, rašydamas radijo programas. Po dviejų metų grįžo į Ohio Valstybinį universitetą įsigyti magistro laipsnį tarptautinių santykių srity. Gavęs reporterio tarnybą UPI, pradėjo rašyti laikraščiams ir buvo pastovus Columbus gubernatūros korespondentas. Jo darbdaviai patyrė, kad Viktoras jau yra buvęs Azijoje, todėl jam pasiūlė vienerių metų stipendiją Havajų Universitete su tikslu jį perkelti į Azijos kraštus. Perspektyvos buvo viliojančios, nes į Europą ar Pietų Ameriką kandidatų netrūko, tačiau buvo maža norinčių keliauti į tolimuosius Rytus. 1976 metais jis buvo paskirtas į UPI agentūrą Hong - Konge, vėliau dviem mėnesiam į Bangkoką, o po to perkėlė vyriausio korespondento pareigoms į Filipinus, kur jis išbuvo dvejus metus. Ten be-

būnant, Reader's Digest administracija jam pasiūlė redaktoriaus pavaduotojo pareigas Azijos sričiai, o nuo 1980 metų kovo 1 dienos Viktoras Laniauskas eina vyriausio redaktoriaus (editor in chief) pareigas. Jo žinioje yra didžiulis Hong-Kongo Reader's Digest redakcijos pastatas, apie 400 tarnautojų ir 13 paskirų sričių redaktorių.

Pasidžiaugiau pastebėjusi, kad jo lietuviška pavar-

Viktoras Laniauskas, Reader's Digest, Azijos laidos, vyr. redaktorius.

讀者文摘
亞洲英文出版總編輯

藍偉德

香港灣仔海山道九二二號
電話：五七四九二二(一)五號

Vyr. red. Viktoro Laniausko vizitinė kortelė.

skutiniuoju metu yra įvesti tapatybės dokumentai panašūs į pasus, be kurių negalima gauti darbo. O be darbo Hong-Konge niekas negali gyventi. Prieš keletą metų, vienerių metų laikotarpyje, atbėgę net 200,000 kiniečių, ieškojusių prieglobsčio Hong-Kongo mieste. Ten lankosi garsūs orkestrai, baleto trupės, net Clevelando Simfonija Hong-Konge koncertavusi. Hong-Konge veikia du universitetai, anglų ir kiniečių, į kuriuos patekti galima tik sunkiu atrankos keliu. Socialinis gyvenimas ribojasi anglų stiliumi klubais. Viktoras priklauso korespondentų klubui kuris turi apie 1500 narių, jų tarpe ne daugiau 100 tikrų korespondentų. Visi kiti yra priimami "bendravimo" (associate) principu. Kultūrinis gyvenimas yra labai ribotas, o muziejų kaip ir nėra.

Hong-Konge bedarbės problemos nėra. Visi turi darbo ir visi dirbą sąžiningai. Pastebėjau, kad kiniečiai yra nepaprastai darbštūs, negaišina laiko, nepraleidžia darbo valandų. Man atrodo, kad pietinės Kinijos žmonės yra patys darbščiausi žmonės visame pasaulyje", pasakoja Viktoras Laniauskas.

Ileides iki tam tikro laipsnio šaknis savo naujoje aplinkoje, jis tvirtina galįs gyventi be didelių nemalonių, lengvai bendradarbiaudamas su įvairių tautybių žmonėmis. Jo žinioje esančių trylikos redaktorių tarpe yra šeši kiniečiai. Lietuvių jis pasigenda, susirašinėja su namais ir į Clevelandą atvyksta keletą kartų į metus. Kelionė trunkanti virš 16 valandų, o laiko skirtumas yra lygiai 12 valandų. Gyvendamas Hong-Konge, tik vieną kartą buvo susitikęs lietuvių iš Australijos.

Man buvo ypatingai įdomu daugiau patirti apie patį redaktoriaus darbą, žur-

nalo redagavimo filosofiją ir redaktoriaus teises. Reader's Digest yra bene vienas iš plačiausiai visame žemės rutulyje paplitęs žurnalas, leidžiamas 15 kalbų su apytikriu, bet oficialiai skelbiama 30 milijonų tiražu. Viktoro Laniausko redaguojama laida yra specialiai pritaikyta Azijos kraštams, nors šiaip savo struktūra ir pagrindine ideologija ji nesiskiria nuo kitų laidų. "Aš renku medžiagą tokią, kuri yra įdomiausia mano srities skaitytojams, tačiau apie 50% naudojuosi Amerikoje randamais straipsniais, nes Amerikos gyvenimas juos labai domina. Kaip redaktorius, naudojuosi pilna sprendimo laisve, tačiau dažnai tariausi su savo vyriausiais redaktoriais New Yorke, bet problemų neturiu. Mūsų žurnalas pagrįdė yra už demokratiją, laisvą ekonominę struktūrą, pozityvų žvilgsnį į gyvenimą, stengiantis eilinių žmonių pakelti ir jame palaikyti viltį, kad gyvenimas gali būti geresnis ir kad žmonės gali būti geresniais", aiškina man malonusis svečias iš Tolimųjų Rytų. Reader's Digest pabrėžia stiprią anti-komunistinę liniją.

Skaitytojų nestinga. Hong Konge nuolatos atsiranda naujų periodinių leidinių, kurie yra mieliai skaitomi ir išperkami. Vis didėjanti vidutinioji gyventojų klasė laiko skaitymą prestižo dalyku. Dauguma skaito ir gerai kalba angliškai, tuo būdu užtikrindami sau geresnį darbą ir geresnes ekonomines perspektyvas. Viktoras pastebi kad Azijos R. D. Laida esanti didžiausia pasaulyje ir tiražas viršija Amerikos žemyno tiražą. Jo redaguojamoji laida pasiekia 13 Azijos valstybių ir vieną koloniją.

"Mano buvimas Azijoje nebuvo planuotas. Tai grynai likimo sprendimas, išties sutapimų grandis", sako (Nukelta į 6 psl.)

Dvidešimt pirmasis Dirvos NOVELĖS KONKURSAS

Mecenatas SIMAS KAŠELIONIS

- **Tema.** Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.
- **Ilgis.** Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėlė rašytų, su dvigubu tarpu.
- **Laikas.** Paskutinė rankraščiui įteikti data 1982 m. birželio 15 d.
- **Adresas rankraščiams siųsti.** Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.
- **Paruošimas.** Konkursui siunčiami rankraščiai būtinau privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.
- **Sąlygos.** Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.
- **Nepremijuoti rankraščiai.** Gražinami tik autoriams prašant.
- **Jury komisija** iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

dė žurnalo oficialiame puslapyje nepaprastai metasi į akis. Jis paaiškino: "Kai paklausiau New Yorke Reader's Digest vyriausio redaktoriaus, ar mano pavardė nebūsimanti per sunki azijatams, jis man atsakė taip 'nebūk kvailys. Tokios pavardės niekas nepamirš ir ją visada atpažins.'" Hong-Kongas jam šiuo metu yra tapęs jo namais ir jis jaučiasi prie to nuostabiausio pasaulyje miesto pripratęs, kaip kad dauguma vakariečių, kurie ten tarnybiniais reikalais atvyksta "laikinau" ir save laiko "laikinau apsigyvenusiais" net po kelių dešimtmečių. Jis gyvena dvylikos aukštų moderniaume butnamyje su visais vakarietiškais patogumais. Hong-Kongo bendrą ekonominę lygį galima lyginti su Japonija. Gyventojų daugumą (98%) sudaro kiniečiai, todėl dominuoja kiniečių kultūra, maistas, papročiai. Tačiau Hong-Kongo mieste kiekvienas gali rasti tai, ko jis ilgisi iš savo gimtojo krašto. Ten puikūs prancūziški, šveicariški, vokiški restoranai, madų ir brangenybių krautuvės, ir t.t. Anksčiau Hong-Kongą varginusi pabėgėlių iš Kinijos problema sumažėjo, nes pa-

LIETUVIS ŽURNALISTAS...

(Atkelta iš 5 psl.)

Jis toliau, "Aš mėgstu žurnalizmą. Jame turi atsispindėti tiesa, žurnalistas gali būti ciniskas, nes gyvenimo realybė dažnai išsiskiria cinizmu". Dirbęs eilę metų gyno žurnalizmo srity, Viktoras puikiai žino ir supranta žurnalistų problemas. Būnant redaktoriumi, atsiranda platesni reikalavimai, nes reikia balansuoti turinį ir vadovautis tam tikra struktūrine tvarka. Tačiau jis, kaip redaktorius, turi visišką autonomiją. Jį pasiekia kitų kraštų laidos įvairiomis kalbomis. Jų medžiaga taip pat naudojama, ypatingai geri anekdotai, tikro gyvenimo dramatiški įvykiai. R. D. svarbu, kad kiekvienas skaitytojas rastų jame ko nors įdomaus savo skonui ir išsilavinimui.

Turiu progos pavartyti pirmą redaktoriaus laidos numerį, išleistą 1980 metų rugpiučio mėnesį. Tai pirmasis egzempliorius, įteikiamas vyriausiam redaktoriui. Šalia straipsnių įvairiomis politinio, šeimyninio ir mokslinio gyvenimo temomis, skaitau ilgoką straipsnį apie "Pamirštas Baltų tautas". Suprantu redaktoriaus sprendimo galią ir tame sprendime jaučiu mūsų visuomenės ir jo šeimos įtakos pėdsakus.

Gyvendamas toli nuo lietuvių Viktoras Laniauskas nepamiršo lietuvių kalbos, ją valdo lanksčiai, žodingai

FEDERACIJOS PRINCIPAS

Lietuvių Bendruomenės rinkimams artėjant, asmenims, besidomintiems lietuviškųjų organizacijų veikla, vis dar atsiranda neaiškių klausimų, kuriuos, esant gerai valiai, galima būtų ir išsiaiškinti. Patyrėme iš lietuviškosios spaudos, kad Naujoji arba Reorganizuotoji (D. Adomaičio dar vadinama "natūralioji") Bendruomenė tuose rinkimuo-

ir taisyklingai. Kalbame apie esmines žurnalistines problemas ir sutinkame, kad daugumoje skaitytojai ilgisi tiesos, bet, ją pamatę konkrečiai juodu ant balto, nuo jos nusigręžia. Suprantamos jam ir specifinės mūsų lietuviškosios spaudos problemos, kai žurnalistinė etika yra varžoma visuomeninio gyvenimo reikalavimų ir spaudos darbuotojas neturi tos pagarbos ir privilegijos, kuri yra pripažįstama profesiniame gyvenime.

Ne tai svarbu, kad jo veiklos sritis nėra tiesioginiai surišta su lietuviybės problemomis, bet svarbu, kad Viktoras Laniauskas, lietuviškos šeimos ir visuomenės talentinga atžala, savo darbe gali kovoti su mūsų bendru priešu — komunistinio imperializmo užmačiomis, ir kad mūsų pareiga yra pastebėti kiekvieną lietuvių, savo profesijoje sėkmingai iškilusį.

se nedalyvaus. Nedalyvimo priežastys būtų: nepasitikėjimas balsavimo procedūros sąžiningumu, bijojimas opozicinės pajuokos (A. Sivilonis) ir, jau seniau akcentuojamas, "Federacijos (gal federacinis?) principas (D. Adomaitis). Jau anksčiau pasisakius apie du pirmuosius ("Mitai ir Tikrovė", Dirva Nr. 13), norėjęs kiek pasiaiškinti tik paskutinįjį.

"Lietuvių Enciklopedijos" aiškinimu, (VI tomas psl. 189) jau pats federacijos žodis (lot. federatio-sąjunga) reiškias valstybinę arba organizacinę sąjungą. Taigi federacija (ten pat) gali būti arba atskirų valstybių sąjunga arba ir viena-lytinė jungtinė valstybė, sudaryta iš keletos daugiau ar mažiau savarankiškų vienetų, k. a. šveicarija — iš 22 valstybių arba kantonų, arba J.A.V. iš 50 pavienių valstybių ir pan. Einant jau toliau į paskiros valstybės vidinę struktūrą, jau randame visokių federacinių susigrupavimų: darbininkų unijų federaciją AFL-CIO, sporto federaciją (apjungianti įvairias, savarankiškai besitvarkančias, sporto organizacijas ir klubus), įvairias biznio ir verslų institucijų federacijas, įvairių šalpos organizacijų federacijas ir pan. Mes turime ir savo pačių organizacijų, apjungtų federacinių principu, kaip tai: ALTA (bendrinių organizacijų sąjungą, daugiau ar mažiau) ir VLIKą — politinių organizacijų sąjungą. Kaip matome, pagrindinis federacijos bruožas yra sąjunga.

R. Bendruomenė dažnai savo pasisakymuose paminė, kad ją remianti: senoji išeivija (kas dar iš jos yra palikę "gyvi" J. R.), abi didžiosios fraternalinės pašalpinės organizacijos (Susivienijimai) ir dauguma (?) palaidos, arba niekur neregistruotos, visuomenės, kuri nesutinkanti su Senosios Bendruomenės vedama linija Lietuvos laisvinimo baruose.

Žinome, kad senoji išeivija savo vienybės organizacijos neturi. Jos nariai yra pasiskirstę po: pašalpinis Susivienijimas, Lietuvos Vyčius, U.S.A. (lietuviškuosius) Legionus, įvairias religines draugijas (Sodalijas, šv. Vardo, Kolumbos Vyčius, Rožancavas ir kt.) ir įvairius, jos, (Senosios Išeivijos) žydėjimo laiku gana populiarius, klubus: Baltosios ar Raudonosios Rožės, Lietuvos Kareivio Draugija, Pasilinksminimo Klubus, Našlių-Našliukių ir "Singelių" Klubus, ir kt. Gimimo vietai prisiminti, dar grupavosi į: žagariečių, Suvalkiečių (Suvalskinių), Žemaičių ir kt. klubus.

Stengiuosi sekti lietuvišką spaudą, tačiau niekur nesu užtikęs, kad bent viena iš aukščiau sumintųjų organizacijų būtų kada nors oficialiai deklaravusi (paskelbusi) savo įstojimą į Reorganizuotosios Bendruomenės Federaciją. Gal aš klystu, tad prašyčiau, neapykstant, pakoreguoti. Negi, vėl galvoju, R. B-nės vadovai būtų jau tokie naivūs galvodami, kad jeigu, kokiams nors pareigoms ar "bendrajai valdžiai", Jonas paskiria Petrą, ir vėl Petras paskiria Joną ir abu susitikę paskiria (sutaria ar gal išrenka?) Jurgį, tai jau esanti federacija?

Taigi labai jau būtų pagaidautina (dėl tvarkos), (kad A. B-nės teoretikai paaiškintų pasimetusiems ir sąvokose nebesusigaudantiems individams: "Federacijos principo" esmę ir kaip jį prisitaiko R. B-nė savo "susiorganizavime". J. R.

PATRANKOS ISPANIJAI...

Dirvoje spausdinote seriją įdomių straipsnių "Sovietai ir vokiečiai". Kovo 4 dienos numeryje priėjote prie "Ispanijos pilietinio karo". Minimas ginklų pirkimas ir mokėjimas.

Aš buvau liudininku vieno tokio atvejo.

1939 metais į Klaipėdos uostą įplaukė estų laivas ir prisitvirtino žiemos uosto krantinėje. Jis laukė prekių, kurios turėjo būti pakrautos į laivą.

Iš vagonų parko paduodamas vagonų sąstatas į uostą. Dalis vagonų yra platformos, kiti dengti vagonai. Platformose pakrauti lengvosios artilerijos pabūklai. Visi jie naujai nudažyti smėlio spalva, pabūklų vamzdžių galai aptraukti nauja odine mankština, o taip pat ir pabūklų spynos. Viskas labai gražiai atrodė, lyg naujai pagaminti.

Vagonų sąstatas paduo-

damas į žiemos uostą ir pastatomas prie estų laivo.

Prieš pradėdant pakrovimą, kažin kokie svetimtaučiai, mokėdami auksu išperka Klaipėdos Lietuvos Banko dokumentus. Prie estų laivo vyksta judėjimas. Atsiranda daugiau civiliai apsirengusių asmenų ir prižiūri vagonų iškrovimą ir laivo pakrovimą. Kranų pagalba platformos greitai iškrautos ir pabūklai dinga laivo viduje.

Vėliau prie laivo buvo paduotas dengtų vagonų sąstatas ir prasidėjo naujas vagonų iškrovimas. Įvairios dėžės buvo kraunamos į platformą, o vėliau su kranu keliamos į viršų ir nuleidžiamos į laivo vidų. Dariant kranui posūkį, viena dėžė nuo platformos nukrito ant krantinės, pusiau sudužo. Iš jos pasipylė į krantinę granatos, kitos net nusirito į vandenį. Uosto profsąjungos krovėjų atstovai tuoj sustabdė pakrovimą ir pareiškė protestą, nes dokumentuose prekės buvo deklaruotos kaip optikos gaminiai, o tikrumoje tai sprogstama medžiaga. Nesusipratimas buvo greitai išspręstas. Krovėjai gavo padidintą atlyginimą už pakrovimą sprogstančios medžiagos.

Vagonai buvo greitai iškrauti, laivas pakrautas ir vakare apleido Klaipėdos uostą.

Kitą savaitę iš Vokietijos atėjęs vienas iliustruotas žurnalas turėjo pirmame puslapyje didelę Klaipėdos uosto nuotrauką su platformomis, ant kurių matyti pabūklai.

Minėtas žurnalas buvo tuojau komendanto konfiskuotas.

Ir taip praėjo ilgas laikas kol Klaipėdą pasiekė žinia, kad estų laivas prie Ispanijos krantų buvo vokiečių povandeninio laivo torpeduotas ir paskandintas.

L. Knopfmilleris
Lehigan-Acres, Fla.

"Amber Holidays"

1982 M. EKSKURSIJOS
Į LIETUVĄ
iš BOSTONO ir NEW YORKO

Maskva/Vilnius:

gegužės 12 — \$1095.00 (su Ryga)	rugpiučio 4 — \$1135.00
gegužės 24 — \$1135.00	rugpiučio 18 — \$1350.00 (su Ryga)
birželio 2 — \$1135.00	rugšėjo 6 — \$1171.00
birželio 16 — \$1135.00	rugšėjo 15 — \$1045.00
liepos 5 — \$1165.00	rugšėjo 27 — \$1082.00
liepos 19 — \$1135.00	spalio 6 — \$ 995.00
	gruodžio 27 — \$ 995.00

Prie šių grupių galima jungtis iš VISU AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokėčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos ir informacijos reikalu kreipkitės į:

**TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.**

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Ištaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Registered Ohio Travel Agent #TA0324

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

ESLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪROS RŪPESČIAI

Rašo pagrindžio leidinys 'Aušra'

Trisdešimt penkeri pokario metai. Šiaip ar taip — Lietuva gyva. Tebegyva ir tikinčiųjų bendruomenė. Paskutinį dešimtmetį religinis gyvenimas atgijo. Nors ir negausių jėgų, bet atkakliai ir pasiaukojamai ginamos tikinčiųjų teisės. Dedamos pastangos gelbėti tautos moralę. Apie tos kovos vaisius nūnai spręsti sunku.

Daug rūpesčio kelia kūryba — menas ir iš viso kultūra. Be kultūros tauta negali būti pilnavertė, negali išlikti gyva. Tas pat yra ir su religine bendruomene. Jei indiferentiškoji, nuo religijos nutolusi tautos dalis gal ir tenkinasi tuo, ką jai pateikia oficialūs šaltiniai, tai katalikiškos pasaulėžiūros žmogui to nepakanka. O ar kuriame savą, krikščionišką kultūrą?

Pokario metais sėmėmės iš prieškarinių šaltinių, dar buvo gyvi ir kūrybingi žmonės, susiformavę nepriklausomoje Lietuvoje. Laikas bėgo. Ką turime dabar? Ką galime pasiūlyti skaityti jaunimui? Prieškarinę literatūrą? Kur knygos, menas apie dabartinį, įvertintą krikščioniškos pasaulė-

žiūros? Emigrantų parama mūsų neišgelbės — ten kuriama kultūra nėra suaugusi su mūsų dabartimi. O ir emigracijos jėgos senka. Be to, jų kultūra yra atskira lietuviškosios kultūros atšaka. Ji nepakeis būtinybės kurti savąją.

Labiau nualinta, bet ir didesnį patyrimą turinti kaip prasiveržti pro tarybinius cenzorius, rusų inteligentija gali džiaugtis Svetlovo — penkiatomės religijos istorijos autorium, meno tyrininku Regelsonu. "O kur dar rimtų literatūrų plejada? Štai net dailininkai, piešią Apokalipsės temomis... Ir ne visi jie emigracijoje. Daugelis kuria čia, tokiomis pačiomis sąlygomis. Štai kino režisieriaus A. Tarkovskio paskutinį filmą "Stalkeris" galima laikyti sukurtą Naujojo Testamento dvasia.

Rusams daugiau leidžiama. Tačiau vargu ar jie pradėjo nuo leidimo. Pirmiau jie sukūrė. O mes tik labai nedaugelis galime pasakyti kad esame parašę, nutapę, o mums neleidžia spausdinti, eksponuoti ir panašiai.

Kad tik neatsitiktų kaip

lenkams, kuriems dabar "leidžiama" beveik viskas, tačiau rezultatai nežymūs, nes, jų pačių žodžiais tariant, menininko demoralizacijos procesas yra per daug toli nuėjęs. Užut eję priekyje, meno žmonėms reikia įvykių vyti.

Savos kultūros nekurianti bendruomenė pamažu išsigimsta. Kultūra, kūrybingumas yra gyvybės, tikro ir sveiko dvasinio gyvenimo požymis. Jei neišauginsime iš savo tarpo ar nepritrauksime kūrybingų asmenybių — greitai būsime suvaryti į getą ir izoliuoti nuo tautos. Jau ir taip bažnyčioje matome vienus veidus, o autobuse, gatvėje — kitus.

Antrasis Vatikano susirinkimas ragina eiti į pasaulį. Vienas iš būdų yra menas, kūryba. Negalime užsisklęsti tik savo bendruomenėje. Jei mums rūpi tautiečių dora, tai ne mažiau turi rūpėti ir tautos kultūra. Jėzuitai, atvykę į Lietuvą pagelbėti Katalikų Bažnyčiai, pirmiausiai ėmėsi steigti Vilniaus universitetą. Niekas Bažnyčios neįvadavo nuo šio rūpesčio ir vaidmenį, iškilo Valančiaus raštingumo laikais žmogus dvasinėje srityje yra gal dar didesnis tamsuolis nei XVI a. valstietis. Dabar Bažnyčiai nereikalingos papirginės mokyklos, tačiau dabar darbo ne mažiau ir tas darbas sunkesnis, negu išmokyti rašto ir poterių.

Prisiminkime Motiejų Valančių. Kai pasipriešinimas ginklu, t. y. kun. Mackevičiaus sukilėliai atliko savo vaidmenį, iškilo Valančiaus figūra. Jis puikiai suprato, kad neužtenka vien drausti — negerk, kad moralė negali būti grindžiama vien neiginiu. Jis iškėlė kultūroje slypiančią teigiančiąją jėgą. Su kova už blaivybę kartu vyko kova už tautos kultūrą. Perpratus mums siūlomos "graždankos" pavojų ir klastą, organizavo ir savo autoritetu rėmė lietuviškų knygų spausdinimą už sienos ir gabenimą knygnešių keliais, pats rašė į pagrindžio spaudą. Sukilėlių dalgines pakeitė knyga.

Bažnyčia telkė ir turi telkti prie savęs meno kūrinius ir meno žmones. Tačiau menas nėra skirtas tik Bažnyčiai puošti. Meno esmė yra kur kas gilesnė. Nėra religinio meno, nes kiekvienas meno kūrinys vienaip ar kitaip atspindi mūsų ryšį su Dievu. Fransua Moriako kūriniuose beveik nerasime Dievo vardo, tačiau Jis juntamas ir gyvena juose kaip nematomas atskaitos taškas. Nors menas negali perkeisti šio pasaulio tikrovės, — kaip tai įvyksta šv. Mišių metu, kai

duona virsta Kristaus Kūnu, — tačiau jis gali mums būti tamsoje spinduliu, nušviečiančiu aną aukštesnę realybę. Todėl, Maceinos žodžiais tariant, "menas stovi arčiausiai religijos, kurioje pasaulio transfiguracija jau realiai prasideda".

Kelias į žmonių širdis per meną ir meno kalbą yra vienas tikriausių. Pats laikas mums susimąstyti: kokie vertingi meno kūriniai sukurti pokario metais Lietuvoje? Kas parašyta jaunimui, alkstančiam knygų pasaulėžiūros klausimu (tokių kaip Girniaus, Maceinos)? Negalima sakyti, kad nieko nepadaryta. Deja, tai tik vienas kitas šviečiamąjį pobūdžio darbelis, viena kita daugiau ar mažiau originali skulptūra (išimtys — Paberžės kapinaitės, Saločių Golgota — tik patvirtina taisyklę). Kodėl dabar neatsiranda tokių šviesuolių, kaip Maceina, Šalkauskis, kaip Putinas literatūroje, nekaltant apie Vydūną ir Čiurlionį?

Dažnai teisinamasi: kiek galiu, dirbu kultūrinį darbą laisvalaikio, savaitgaliais.

Ar tik ne čia slypi svarbiausia mūsų kultūrinio atsilikimo priežastis? Kultūra reikalauja viso žmogaus, ne dalies. Šekspyrais laisvalaikio netampama. Kultūra, kuriama laisvalaikio gali duoti tik šviečiamąjį pobūdį, arba, dar blogiau, tik diletantiškus kūrinius, tarnaujančius tik kultūrinio fonu, bet neatstojančius tos kultūros. Tikrasis menas reikalauja apsisprendimo visa būtimi ir tik pasakui talento. Būti menininku,

panašiai kaip kunigu visų pirma yra pašaukimas. Negalima būti kunigu tik savaitgaliais ar laisvalaikio, taip ir menininkas negali savęs dalinti.

Visų brangiausia kultūroje yra žmogus. Kaip mes jį saugome? Vienas mūsų apilaidumą iliustruojantis pavyzdys — tai liandies skulptoriaus Liongino Šopkos istorija. Kodėl jo dvimetinis Kristus Karalius, europinio lygio kūrinys, stovi užkištas Rokiškio muziejuje, o ne, pavyzdžiui, Kauno katedroje? Kodėl šio kūrinio autorius, valdžios įgūstą tramdymo įstaigon, išgelbėjome ne mes, o Vilniaus menininkai? Susitaukusi su valdžia, buvo pareikalauta duoklės kūriniams. Taip buvo prarastas paskutinis tikrasis Lietuvos dievdirbys.

Menininko duona visais laikais nelengva. Dvigubai sunkiau jam dabar, mūsų sąlygomis. Tokius žmones, jei jų atsiranda, turime remti. Turime padėti jiems susiformuoti. Šita parama turi būti moralinė ir materialinė, konkreti ir organizuota. Moralinė, nes menininkas turi jausti turis atramą, turi jausti esąs reikalingas. Materialinė — ir jam reikia valgyti. Konkreti — ne gerais norais, o darbais grįsta. Ir ne kada nors, o dabar. Organizuota, nes tai ne vieno žmogaus jėgos.

Tikime, kad mūsų — Lietuvos Katalikų Bažnyčia ir jos atrama — religinė bendruomenė yra pajėgios suteikti šią paramą.

A. Skardys

Aušra Nr. 28

(1981 m. rugsėjis)

Kviečiame įsigyti šiuos leidinius

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai	\$366.00
Encyclopedia Lituanica 6 tomai	\$125.00
Vinco Krėvės Raštai 6 tomai	\$32.60
Iš mano atsiminimų — Petras Klimas	\$13.25
Laukiame užsakymų papildomam L. E. tomui.	
Užsakymus siųsti: J. Kapočius, P O Box 95, So. Boston, MA 02127	
Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.	

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANA BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

JAU IŠĖJO IŠ

SPAUDOS

ROMUALDO

SPALIO

RINKTINĖS

NOVELĖS

Knygoje dešimt novelių. Kaina 8 dol.

Išleido Viltis.

SPALIS

**RINKTINĖS
NOVELĖS**

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 8 dol. ir prašau atsiųsti R. Spalio knygą — RINKTINĖS NOVELĖS.

Pavardė ir vardas

Adresas

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS 30 METŲ SVENTĖ

Suvažiavimas

Suvažiavimas pradėtas balandžio 17 d. 9 val. ryto Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre, kurį atidarė LB Detroito apylinkės valdybos pirmininkas Jonas Urbonas, pasveikino į suvažiavimą atvykusius ir palinkėjo sėkmės.

LB IX tarybos prezidiumo pirmininkas Vytautas Izbičkas savo žodyje pasidžiaugė Lietuvių Bendruomenės atliktais darbais ir skatino jai pavestus uždavinius atlikti stropiai ir dirbti tol, kol bus išlaisvinta ir Nepriklausoma Lietuva. JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Kutkus į suvažiavimo atstovus prabilo tokiais žodžiais: — Mielie bendruomeninkai, jūs esate svarbiausios — gyvos Lietuvių Bendruomenės ląstelės, sakyčiau bazė, kuriomis remiasi visa Lietuvių Bendruomenės veikla. Sveikinu jūs visus susirinkusius į šį Antarajį JAV Lietuvių Bendruomenės visuotiną suvažiavimą...

ANTANAS GRINIUS

Pranešęs apie suvažiavimo darbotvarkę į komisijas pakvietė: rezoliucijų — dr. Adolfą Damušį, Mildą Lenkauskienę ir Kazį Laukaitį ir į ją vėliau dar buvo įtraukti: dr. Rimgaudas Kriaučiūnas, Stasys Baras ir Antanas Juodvalkis. Į darbo prezidiumą Joną Urboną ir Algį Rugienį — pirmininkais ir Danguolė Jurgutienę — sekretore. Balys Raugas JAV LB Trys Dešimtmečiai knygos redaktorius nušvietė su knygos išleidimu atliktais darbais ir jai paruošti ir išleisti sunaudotą laiką.

Po to sekė pranešimai tokiomis temomis: Apie lietuviškų parapijų metus, Romo Bubliko paruoštą pranešimą perskaitė Ingrida Bublilienė; JAV LB santykiai su kitais veiksniais — Aušra Zerr; Lietuviškų sodybų seneliams kūrimo reikalu kalbėjo dr. Regina Kulienė; apie spaudos mėnesio problemas Viktoro Mariūno paruoštą pranešimą perskaitė

Juozas Stempužis; Lietuvos atstovybės rūmų restauravimo reikalu pranešimą padarė Vytautas Izbičkas; liuanistinių mokyklų reikalu paruoštą švietimo tarybos pirmininko raštą perskaitė Tadas Klimas; apie II Pasaulio Lietuvių Dienas pranešimą padarė dr. Antanas Razma; Lietuvių Fondo reikalais kalbėjo Stasys Baras. Dar pranešimus padarė: Jaunimo kongresas ir jo vykdymas — Gintas Aukštuolis; sporto pamokų įvedimas į liuanistines mokyklas — B. Keturakis; Lietuviškos katedros įsteigimas Chicagos universitete — Vytautas Kamantas ir Vasario 16 minėjimo ir aukų rinkimo reikalu — Vytautas Nainys.

Kiekvienas pranešimas buvo diskutuojamas ir pareikštos mintys suplaukė į rezoliucijų komisiją. 2 val. daroma pertrauka ir suvažiavimo dalyviai pakviečiami užkandžiams parapijos kavinėn. Užkandžių metu dr. Algio Barausko ir Algio Zaparacko lydimas atvyko Michigano valstijos gubernatoriaus padėjėjas, Jim Brickley kuris taręs trumpą žodį perskaitė gubernatoriaus William Milliken proklamaciją, skelbiančią balandžio 16-18 Lietuvių Dienomis, skatinant visus lietuvius ir jų draugus dirbti laisvinimui pavergtos Lietuvos.

Akademija

Akademiją atidarė JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Kutkus trumpu žodžiu, į garbės prezidiumą pakviesdamas: vysk. V. Brizgį, prel. J. Balkūną, V. Kamantą, Gintą Aukštuolį, J. Kuraite, V. Izbičką, J. Gailą ir Br. Nainį. Įneštos JAV ir Lietuvos vėliavos. Amerikos himną giedojo sol. D. Petronienė, o Lietuvos D. Petronienė ir visi dalyviai.

Rašytojas Jurgis Jankus LB šventėje Detroito pasirašo knygą. Šalia sol. G. Čapkauskienė, V. Kutkus ir poetas B. Brazdžionis.

Po to sekė sveikinimai žodžiu ir raštu.

JAV LB 30 metų sukakties proga kalbą pasakė PLB valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas. Atsistojimu ir tylos minute buvo pagerbti mirusieji. Specialiai pagamintais pažymėjimais buvo apdovanoti atsižymėjusieji LB darbuotojai. Tuos pažymėjimus gavo apie 120 asmenų.

Banketas

Banketas pradėtas 7 val. vak. Aušra Zerr pristatė Amerikos Balso radijo vadovą Ernest E. Pell tarti žodį. Jis, kaip buvęs Maskvoje ir lankėsis Vilniuje ir Kaune, pateikė visą glėbį žinių iš Rusijos ir okupuotų kraštų gyvenimo.

Vėliau poetas Bernardas Brazdžionis padeklamavo visą pluoštą eilėraščių. Solistė Gina Čapkauskienė atliko koncertinę programos dalį. Po kiekvienos dainos iš publikos susilaukdavo ilgų, ilgų plojimų. Visi programos atlikėjai buvo pakviesti į sceną. B. Brazdžionui ir A. Vasaičiui prisegtos gėlės, G. Čapkauskienei įteikta raudonų rožių puokštė, o Emilijai Kutkienei įteiktos trys raudonos rožės simbolizuojančias LB 30 metų, kuriuose jos vyras Vytautas Kutkus dirbo Lietuvių Bendruomenės dirvose.

Rimo Kaspučio vadovaujamas orkestras "Romantika" linksmino savo muzika banketo dalyvius. Žmonių

buvo daug. Tai taip praėjo LB trisdešimtmečio antroji šventės diena.

PHILADELPHIA

KONCERTAS-PIETŪS

Philadelphijos BALFo skyrius užbaigdamas vaju gegužės 2 d. 12 val., po lietuviškų pamaldų, šv. Andriejaus parapijos salėje, 1913 Wallace St., rengia koncertą-pietūs.

Meninę programą atliks nuoširdžios BALFo rėmėjos solistės Ona Šalčiūnienė, Bronė Volertienė ir jauna, gražiai progresuojanti, pianistė Birutė Šnipaitė.

Rengėjai kviečia visuomenę gausiai dalyvauti, kur bus pavaišinti žinomo kulinaro Kosto Pusniko skaniai paruoštais jaučio kepsnio pietumis; BALFo ponios vaišins jų keptais aukštą pripažinimą turinčiais, pyragais su kava. Veiks bufetas. Taip pat veiks loterija, kur bus reta proga išlošti dail. Adalberto Staneikos paveikslą, Marijos Raugienės menišką rankdarbį ir kitą.

Visuomenės gausus dalyvavimas įgalins BALFo vaju sėkmingai užbaigti ir tuomi prisidėti prie kilnaus BALFo šalpos darbo, kurio reikšmė ir svarba ir šiandieną yra didelė. (fa)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

LB šventės Detroito baltos programos atlikėjai poetas B. Brazdžionis ir Sol. G. Čapkauskienė. J. Garlos nuotr.

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS

PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenims ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Ir sumainė žiedelius...

Šaunios lietuviškos vestuvės St. Petersburge

St. Petersburge, Floridoje išeinantis laikraštis "St. Petersburg Independent", News & Views skyriuje, balandžio 19-tos dienos laidoje paminėjo Rūtos Bobelytės ir dr. Gintaro Degėsio sutuoktuves, kurios įvyko šeštadienį, balandžio 17 dieną St. John's bažnyčioje.

Vestuvės tikrai buvo įspūdingos.

Prie altoriaus gražioj švento Jono šventovėje jaunąją Rūtą Bobelytę, lydimą jos tėvelio dr. Kazio Bobelio, sutiko penkios pamergių-pabrolių poros. Tai Alena Bobelytė ir dr. Dainius Degėsys, Carol Balzekas ir Jonas Bobelis, Sigitą Bobelytę ir Algis Bobelis, Jolita Kriaučeliūnaitė ir dr. Mark Whitsett, Dalia Jasaitytė ir dr. Greg Stephens, bei mažosios gėlių nešėjos Aldutė Bobelytė, jauniausia Rūtos sesutė ir Audrytė Degėsytė jaunojo dukterėčia.

Pamaldų metu giedant mūsų iškiliai solistei Prudencijai Bičkienai, kunigas A. Stašys sutuokė jaunuosius. Jam asistavo kunigai J. Gasiūnas, E. Abromaitis ir K. Butkus. Iš švento Rašto gražia lietuvių kalba skaitė jaunosios draugė V. Kazlauskaitė. Šv. Tėvo specialų palaiminimą jauniems perskaitė kunigas J. Gasiūnas.

Prieš sutuoktuves šventovėn besirenkantieji buvo sutikti gitaros muzikos garsų kurią skambino dr. Mark Whitsett. Šventovėje buvo gausu atsilankiusių. Susirinkusiųjų tarpe be jaunųjų tėvelių matėsi ir jaunosios močiutė A. Devenienė bei daug kitų giminių ir svečių iš toli ir arti, kaip iš Taiwano atvykusi A. Tūbelytė-Kuhlmann, iš Ohio valstijos J. Švarcų ir J. Jasinevičių šeimos, inžinierius R.

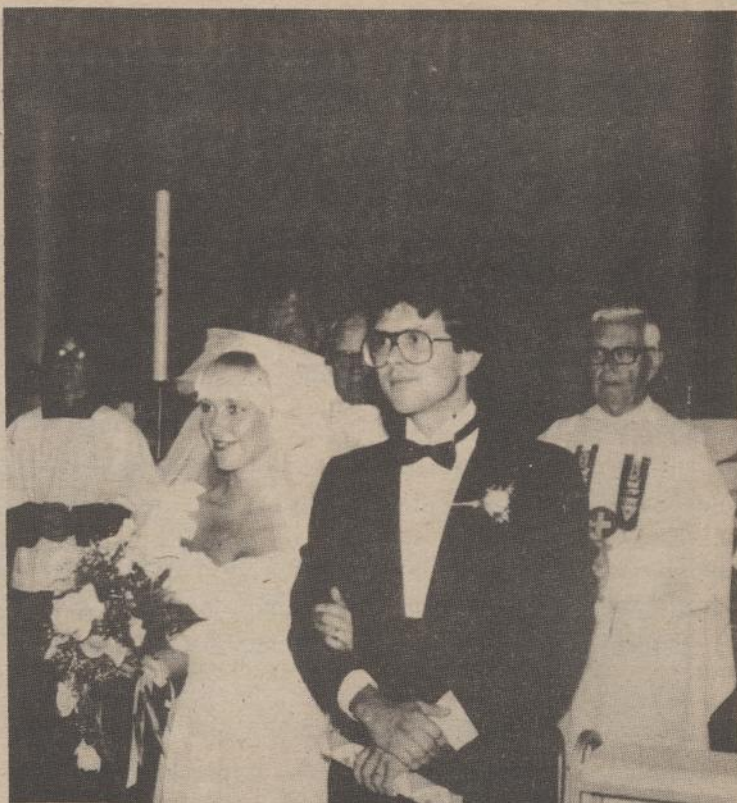
Bublys, inžinierius Raimundas ir Gražina Kudukiai su sūnum ir dukrele; dr. Vileišis iš Waterbury, Conn., jaunosios krikšto motina Laima Jasaitienė iš Bostono bei daugelis kitų.

Vestuvinės vaišės vyko Lakewood Country klube, kurias sumaniai ir sąmojingai pravedė jaunosios pusbrolis Jurgis Jasaitis iš Kalifornijos. Jaunuosius Rūtą ir Gintarą su vynu, duona ir druska sutiko abeji tėvai, dr. Kazys ir Daliai Bobeliai ir dr. Danielius ir Roma De-

gėsiai. Susėdus vakarienei kunigas E. Abromaitis, buvęs Chicago šv. Kryžiaus bažnyčios klebonas, sukalbėjo malda.

Pirmąją šampano taure pakelti ir už jaunavedžius išgerti pakvietė jaunojo brolis dr. Dainius Degėsys, o kiek vėliau ir pats jaunasis tarė padėkos žodį svečiams draugams ir tėveliams.

Vestuvėse svečių tarpe matėsi p.p. George DuPont, p. Arthur Peterson, buvęs Thunderbird universiteto,

Rūta Bobelytė ir dr. Gintaras Degėsys prie altoriaus. Dešinėje juos sutuokęs kun. Stašys.

Jaunųjų tėvai dr. Danielius ir Roma Degėsiai, dr. Kazys ir Dalia Bobeliai stebi sutuoktuvų repeticiją.

Jaunosios močiutė Alena Devenienė, buv. Vliko v. t. pirm., stebi sutuoktuvų repeticiją. Už jos Dalia Jasaitytė ir Alena Bobelytė.

Dalia Jasaitytė, Carol Balzekaitė, Sigitą Bobelytė ir Jolita Kriaučeliūnaitė sutuoktuvų išvakarėse stebi jaunuosius.

Graduate School for International Studies prezidentas, inžinierius A. ir ponias M. Rudžiai, dr. V. ir V. Tumasoniai, dr. P. ir V. Mažeikos, dr. I. ir inž. S. Giedrikis, dr. Giedrė ir dr. Vincas Širmeniai, dr. A. Lipskienė, dr. M. Biskienė, ponai J. ir J. Daugėlos, p. Vienužienė, dr. V. ir D. Bložės, dr. J. Mauruko šeimos.

Jaunuosius telegramom ir laiškais sveikino iš Washingtono Lietuvos atstovas ir ponias Baččiai, konsulas J. Čekanauskas, vyskupas V. Brizgys, vyskupas A. Deksnys, konsulė J. Daužvardienė, gen. konsulas A. Simutis, dr. E. ir B. Juodėnai, dr. J. Valaitis ir daugelis kitų.

Kaip gražią vestuvinę dovaną jauniems St. Pe-

tersburgo lietuvių tautinių šokių grupė, vadovaujama Mildos Sandargienės, pašoko jaunosios mėgiamiausią lietuvišką šokį Malūną.

Vestuvinis pokylis praėjo tikrai šventiškoj nuotaikoj. Dr. Kazys Bobelis tarė visiems šiltą padėkos žodį, o jaunavedžiams palinkėjo kloties.

Jaunieji Rūta ir Gintaras Degėsiai grįžė iš povestuvinės kelionės iš švento Martino salos vyksta į Chicago, kur Rūta bandys dirbti savo srityje (ji turi magistro laipsnį iš international marketing), o Gintaras tęs paskutinius metus kaip chief resident radiologijoje Northwestern universiteto ligoninėse.

Dalyvė

Jaunieji dr. Gintaras ir Rūta Degėsiai po sutuoktuvų tarp savo tėvelių, pamergių ir pabrolių.

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

DALIA KASULAITIS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

BOSTONO LIETUVIAI

"MĖNULIO UŽTEMIMO" BOSTONE BELAUKIANT

Šių metų gegužės 1 d. 7 val. vakaro Bostone, Thomas Park aukštesniosios mokyklos salėje, matysime Antano Gustaičio 4 veiksmų tragikomediją "Mėnulio užtemimas". Tai tas pats veikalas, kuris pernai su dideliu pasisekimu net dvi dienas paeiliui buvo vaidintas Chicagoje, perpildytoje Jaunimo Centro salėje, Margučio radijo sukakties minėjimui.

Veikalą režisavo Darius Lapinskas, o pagrindiniai aktoriai — Jonas Kelečius, Laima Lapinskienė ir Bernardas Prapuolenis. Be to — scenovaizdis dail. Jono Kelečiaus, minios "kultininkų" choreografė baletininkė Violeta Karosaitė ir kiti dalyviai.

Tada apie tuos spektaklius "Draugo" redaktorius poetas Kazys Bradūnas tarp kitų gražių žodžių ir taip rašė:

"Detaliau grįžtant į regėtajį spektaklį, tenka džiaugtis labai gyvenimiška ir mūsų aplinkai artima Antano Gustaičio tragikomedijos tema, kurią autorius kloja labai plačių ir sudėtingų pergyvenimų lauke, nuo juoką keliančių iki susimąstyti verčiančių situacijų. Čia jauči, kad girdi įgudusios ir sau reiklios plunksnos neatkištinį kūrybos rezultatą."

"Įpratusieji ir neįpratusieji į Lapinsko ankstesnius, labai avangardinius pastatymus šį kartą turėjo stebėtis kone klasikiniu, palyginti, gana konservatyviu veikalo perteikimu."

"Visos trys pagrindinės veikalo rolės atrodė specialiai šiems aktoriams parasytos."

Aukštai iškėlęs kiekvieno šių talentingų profesionalinių aktorių vaidybą, spektaklio recenzentas atkreipia dėmesį ir į Jono Kelečiaus sukurtas nuostabias dekoracijas, kurios jam padariusios tokį įspūdį:

"Kai atsiskleidė pirmojo

veiksmo uždanga ir kai žiūrovai išvydo kone begalinių perspektyvų Čikagos ar Bostono naktinę panoramą, tai net kvapą užėmė, lyg scenos užkulisių sienos būtų koku stebuklu ištirpusios erdvėje."

O įžymusis mūsų žurnalistas kun. Juozas Prunskis, ne tik "Drauge" bet ir "Lietuvių dienose" labai teigiamai įvertinęs šį rež. Dariaus Lapinsko publiką stebinantį "Mėnulio užtemimo" pastatymą ir profesionalų aktorių Laimos Rastenytės - Lapinskienės Jono Kelečiaus ir Bernardo Prapuolenio vaidybinį talentą, savo recenziją baigia tar-damas:

"Nėra abejonės, kad meniniu atžvilgiu šis pastatymas buvo vienas iš pačių geriausių, kokie tik Čikagos lietuvių scenoje yra pasirodę."

Į So. Bostoną šį vaidinimą atsikviečia Lietuviškosios Skautybės Fondo Valdyba.

A. A. ANDRIUS KETURAKIS

Balandžio 12 d., Velykų antros dienos vakare, savo namuose So. Bostone staiga mirė teisininkas Andrius Keturakis. Buvo iššaukta greitoji pagalba ir bandė atgaivinti — nesisekė. Greitai vežė į ligoninę, bet ir čia nebespėjo sugrąžinti gyvenimui.

Andrius Keturakis gimė 1903 m. Grabavos kaime, Garliavos valsčiuje visai netoli Kauno. Jie buvo penki broliai ir viena sesuo. 1927 m. Andrius baigė Komercinę gimnaziją Kaune o 1934 m. Vytauto Didžiojo universiteto teisių fakultetą. 1941 m. įsigijo advokato teises.

Andrius Keturakis labai domėjosi sportu, o taip pat dalyvavo visoje eilėje kitų organizacijų. Bet sportas, sakykime, buvo jo gyvenimas. 1929-32 m. buvo Lietuvos futbolo lygos sekretorius; 1927-43 m. įvairių sporto komitetų narys. Tuo pačiu laiku buvo LGSF cen-

Vienas iš dail. Vytauto Igno grafikos darbų, kurį jis specialiai sukūrė Lietuviškosios Skautybės Fondui, neimdamas jokio atlyginimo.

tro valdybos ir Kauno skyriaus narys, o 1941-43 m. gen. sekretorius; 1940 m. Vilniaus sporto apygardos futbolo komiteto pirmininkas; 1941 m. Kūno kultūros rūmų direktorius. Su reprezentacinėmis Lietuvos ir LGSF futbolo komandomis daug kartų važinėjo į Pabaltijo valstybes ir kitur.

Andrius Keturakis aktyviai reikšėsi ateitininkų veikloje nuo pat gimnazijos ir universiteto, o be to, ir kitoje studentų veikloje. 1944 m. rusų kariuomenei vėl artėjant prie Lietuvos pasitraukė į Vokietiją. 1946 m. buvo lietuvių tremtinių Wuertenburg apylinkės valdybos nariu, o 1947 m. Tuebingeno apylinkės valdybos pirmininku. Čia daug dirbo su lietuviais studentais. 1949 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Bostone. Čia tuojau įsijungė į lietuvių šachmatininkų komandą ir žaidė ne tik su lietuviais, bet ir amerikiečiais — Harvardo universiteto, M.I.T. ir kitomis komandomis. Buvo pakeltas į A klasės žaidėjas. Be to, Bostone tuojau įsijungė į kitas lietuvių organizacijas: ateitininkus, sendraugius, Balfą, Altą, Lietuvių Bendruomenę, Krikščionių demokratų skyrių, So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugiją. Visose šiose organizacijose Andrius dirbo valdybose ir buvo visur aktyvus. Sportinėmis temomis rašė periodinėje spaudoje, pasirašydamas slapyvardė Argus. 1936-1940 m. buvo dienraščio XX Amžiaus sporto skyriaus redaktorius, o Bostone J. Kapočiaus išleistos Lietuvių Enciklopedijos sporto redaktorius.

Paskutinis atsisveikinimas su velioniu Andriumi Keturakiu buvo Joe ir Florence Casper laiodtvių koplyčioje. Čia susirinko gausus būrys jo bendraminčių, organizacijų atstovų, draugų ir pažįstamų. Šv. Petro lietuvių parapijos kleb. dekanas Albertas Kontautas sukalbėjo maldas. Akademine atsisveikinimo dalį pravedė jo bičiulis Bro-

niu Paliulis. Ateitininkų vardu atsisveikino tautotirnininkas Antanas Mažiulis. Jis pažymėjo, jog Andrius Keturakis dirbo ir antinacine rezistencijoje. Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos vardu atsisveikino vicepirm. inž. Viktoras Kubilius, Balfo vardu — Antanas Andriulionis, sportininkų vardu — Jurgis Jasiškas ir Krikščionių demokratų — Bronius Paliulis.

Andrius Keturakis, po šv. Mišių šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, palaidotas Forest Hills kapinėse.

Nuliūdime pasiliko žmona Veronika, duktė Marija Danutė ir sūnus Andrius Algimantas. Marija Danutė yra jau baigusi universitetą, o Andrius Algimantas dar studijuoja Northeastern universitete. Lietuvoje pasiliko sesuo Vyskupaitienė ir du broliai, o taip pat daugybė draugų ir bičiulių.

Ilsėkis Viešpaties ramybėje!

P. Žičkus

IŠ ŠV. PETRO PARAPIJOS SUEIGOS

Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone sueiga įvyko balandžio 18 d. gražiam Lantana restorane Randolph, Mass. Parapija turi daug rūpesčių dėl savo gražios bažnyčios, kuri yra pigių butų kolonijos teritorijoje, o ta butų kolonija yra lyg atskiras miestas, kuris yra tvarkomas Housing Authority. Kaip ir daug kur kitur tokiose kolonijose, taip ir apie šv. Petro bažnyčią, nors ši kolonija statyta 1949 m. bet dėl visokio baisaus vandalizmo yra griuvanti ir griauanti aplink save. Šios kolonijos atnaujinimui yra paskirta 27 milijonai dolerių. Bet kol prasisidės koks nors atnaujinimas tai pinigai nyks, o pagerėjimo gal ir nesimatys. Todėl parapijos kleb. Albertas Kontautas rūpinasi bažnyčios likimu. O kad atkreiptus Bostono miesto valdžios ir vyskupijos dėmesį, ši sueiga buvo tuo svarbi,

kad parodytų, jog parapija yra gyva ir gausi. Ir tikrai į šią sueigą susirinko per 500 asmenų. Čia ir buvo įrodymas parapijos gyvastigumo. Į sueigą atėjo du Bostono miesto tarybos nariai: A. O'Neil ir R. Flynn. O iš vyskupijos, vyskupijos kancleris vyskupas Thomas V. Daily.

Sueigą pradėjo rengimo komiteto narys Albert Kleponis, invokaciją sukalbėjo šv. Jurgio parapijos Norwoode klebonas kun. Albert Abračinskas. Solistė Birutė Ona Aleksaitė, akompanuojant komp. Jeronimui Kačinskui atliko meninę programą padainuodama dvi arijas ir dvi dainas. Vyskupas Daily ir miesto tarybos nariai A. O'Neil ir F. Flynn džiaugėsi lietuviais, gyva lietuvių parapija. Sakė jog lietuvių turi teisę saugiai melstis savo bažnyčioje be jokių trukdymų. Pažadėjo remti šiame reikale. Inž. Romas Veitas įteikė klebonui Kontautui a. a. Kotrinos Bataitienės testamentu paliktą \$50,000 čekį šv. Petro lietuvių parapijai. Užbaigimo maldą sukalbėjo buv. klebonas Antanas Baltrušėnas. Sueigoje dalyvavo kunigai be jau paminėtų, Seimonas Saulėnas, Antanas Jurgelaitis, Robertas Valungevičius ir kelios seselės. Sueiga praėjo gražioje nuotaikoje su vaišėmis ir šokiais.

PARENGIMAI

• **Motinos Dienos minėjimas** So. Bostone įvyks gegužės 2 d. 10:15 val. ryte šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje bus atnašaujamos šv. mišios už mirusius ir gyvas motinas jų intencija. 3 val. p. p. Tautinės Sąjungos namuose 484 E. 4-ji gatvė So. Bostone vyks tolimesnis minėjimas. Apie motinas kalbės rašytojas Stasys Santvaras, meninėj daly: smuikininkas Izidorius Vasyliūnas, komp. Jeronimas Kačinskas ir iš Bostono tautinių šokių grupės Rebeka Kalinauskaitė ir Vilijus Vidugiris. Visi yra kviečiami į šį minėjimą.

Rasa Jauniškutė, Česlovas Kiliulis ir Antanas Andriulionis atlieka Lietuviškos Skautybės Fondo laimingųjų bilietų traukimą 1982. IV. 4 Bostone.

Nuotaikingas lietuvių respublikonų banketas

JURGIS JANUŠAITIS

Amerikos lietuvių respublikonų Illinois lyga yra išvysčiusi gražią ir sėkmingą veiklą. Palaiko glaudžius ryšius su žymiaisiais respublikonų politikais, juos informuoja pavergtos Lietuvos problemomis. Rinkiminiais metais aktyviai dalyvauja rinkimuose ir pasisako už respublikonų partijos tuos kandidatus, kurie geriausiai pažįsta lietuvių siekius ir talkina lietuviams Lietuvos laisvės kovoje.

Ši respublikonų lyga kasmet suruošia tradicinius žymenų banketus, kurių metu pagerbiami nusipelnę lietuvių respublikonų veikėjai, bei žymesni amerikiečiai politikai.

Šių metų balandžio mėn. 17 d., Lietuvių tautiniuose namuose, Chicagoje, buvo suruoštas jau vienuoliktas toks žymenų banketas. Į jį atsilankė nemažas skaičius lietuvių respublikonų, visuomenininkų ir respublikonams prijauniančių žmonių.

Banketą pradėjo Amerikos lietuvių respublikonų Illinois lygos pirmininkas Pranas Jurkus, pasveikindamas svečius ir pasiūlydamas, kad šiame bankete vėl susilaukta keletos žymių, lietuviams prijauniančių, amerikiečių politikų, kurie šia proga būsią atitinkamai pagerbti.

Banketui vadovauti pakvietė Amerikos lietuvių respublikonų federacijos pirmininką Anatolijų Milūną.

Banketas pradėtas JAV ir Lietuvos himnais, kuriuos, visiems pritariant, sugiedojo Margarita ir Vaclovas Momkai.

Prieš pradėdant vaišes,

solistai Margarita ir Vaclovas Momkai atliko trumpą, nuotaikingą meninę programą, padainuodami solo ir duetu keletą lietuviškų dainų. Solistams akompanavo komp. Darius Lapinskas. Svečiai solistus šiltai sutiko ir jiems už nuotaikingą programą atsidėjo gausiais aplovisimentais. Solistei Margaritai Momkienei Lygos pirmininkas Pranas Jurkus įteikė gėlių puokštę, o banketo ruošimo komiteto pirmininkė Regina Andrijauskienė solistui Vaclovui Momkui prisegė gyvų gėlių žiedą.

Po gerai paruoštos ir skanios vakarienės buvo įteikti žymenis. Banketo dalyvius su pagerbimais svečiais supažindino Algis Regis, A. Jankūnas ir Kazimieras Oksas.

Illinois valstijos kongreso nariai Theodoe Trasko ir Judy Baar Topika buvo apdovanoti padėkos žymenimis.

"Man of the Year Award" žymesniu buvo apdovanotas specialus prezidento Reagano asistentas Jack Burgess, kuris yra lietuvių kilmės ir jo seneliai vadinosi Bruzgiais. "Spirit of Freedom Award" žymeniu apdovanotas JAV kongresmanas Henry Hyde. Priimdamas žymenį Henry Hyde pasakė ilgesnę kalbą iškelkdamą Pabaltijo valstybių likimą, okupantų kėslus ir nusakė JAV politikos siekius, kovojant už pavergtų tautų išlaisvinimą. Aptarė ir JAV užsienio dabartinės politikos ėjimus. Kalba buvo gera, labai palanki Lietuvai ir lietuviams. Jis pažadėjo ir ateityje JAV kongrese kelti pavergtų

Lietuvių respublikonų bankete. Iš kairės: Lietuvių respublikonų federacijos pirmininkas Anatolijus Milūnas, Du Page County komisijonierė Pat Throwbridge, 6 distrikto kongresmanas Henry J. Hyde, pagrindinis kalbėtojas bankete, Mr. John Throwbridge ir Lietuvių respublikonų Illinois lygos vicepirmininkas Aleksas Jankūnas.

tos Lietuvos problemas ir neatlaidžiai kovoti už tautų laisvę.

Tenka pažymėti, kad apdovanotieji žymenimis asmenys yra nuoširdūs lietuvių respublikonų draugai, lietuvių pastangų rėmėjai ir neabejotinai pasisaką už Lietuvos išlaisvinimą iš okupanto replių.

Buvo nuoširdžiai padėkota ir broliams Vaclovui ir Kazimierui Skripkams, kurie aktyviai dalyvauja respublikonų veikloje ir savo gražiam ūkyje nemokamai, jau eilę metų leidžia lietuviams respublikonams suruošti smagias, su politiniu antspalviu susijusias gegužines.

Banketas buvo gerai organizuotas ir neabejotinai nuoširdi padėka tenka banketo ruošimo komitetui, kuriam vadovavo Anatolijus Milūnas ir Regina Andrijauskienė.

Po oficialiosios dalies svečiai smagiai pasišoko.

Šia proga buvo išleistas leidinėlis su programa. Jame atspausdinti JAV ir Lietuvos himnai, pagerbiamųjų asmenų biografijos su nuotraukomis, Amerikos lietuvių respublikonų Illinois lygos istorijos bruožai, išvardinta lietuviai, kurie buvo dešimties metų laikotarpyje atžymėti "Man of the Year" žymeniu, būtent: Valdas Adamkus, Raimondas Kudukis, dr. Jonas Genys, dr. Antanas Razma, dr. Kazys Bobelis, Kazimieras Oksas, dr. J. Kęstutis Valiūnas, Simas Kudirka, Don Adams, Anatolijus Milūnas. Šie visi žmonės yra plačiai pasireiškę ne tik respublikonų partijos veikloje, bet ypač didelę duoklę yra atidavę ir lietuviškajai veiklai.

Leidinyje taip pat gausu organizacijų, prekybininkų, visuomenininkų ir pavienių asmenų sveikinimų.

Amerikos lietuvių respublikonų veikla tenka nuoširdžiai pasigerėti. Jie dirba sutartinai, siekdami politinėje plotmėje kuo naudingiausiai padėti ir pavergtai tėvynei Lietuvai.

'DVIKALBIŠKUMAS' SOVIETIJOJE...

Jautriu "bilingvizmo" ir, netie sioginiai, rusinimo klausimu **Komunisto** mėnraštyje (1981, Nr. 12) rašo TSRS Mokslų Akademijos narys — korespondentas M. Rutkevičius. Jis išskiria carinę Rusijos imperiją iš kitų kolonijinių imperijų, nes tai buvo "vieningas teritorinis masyvas", o be to, nežiūrint "žiaurios nacionalinės priespaudos", įvairiautės "darbo žmonių klasės" vistiek suartėjo. "Dvikalbystė" ėmė plisti Rusijoje dar prieš revoliuciją, kaip "objektyvus procesas". Autorius pripažįsta, kad "priverstinis rusų kalbos įvedimas, carizmo vykdoma asimiliavimo politika" stabdė šį procesą ir "sukėlė atsakomąją bangą vietinio nacionalizmo, kuris orientavosi į nepasitikėjimą viskuo, kas rusiška, taip pat į neprielankumą rusų kalbai. Tačiau autorius nepamini panašių nuotaikų ir masinių protestų šiandienos Gruzijoje, Estijoje ir Lietuvoje.

Sovietų Sąjungoje, tvirtina Rutkevičius, dvikalbiškumas puoselėjamas "savanoriškai", be prievartos. Daugiau kaip devyni dešimtadaliai Sovietų Sąjungos gyventojų moka rusų kalbą tiek, jog "to pakanka tarnacionaliniam bendravimui". Paskelbęs, kad bendra, t. y., rusų kalba "jau tapo naujos istorinės žmonių bendrijos — tarybinės liaudies požymiu", Rutkevičius pripažįsta, jog "iškyla dar neišspręstų problemų". Jų svarbiausia esanti ta, kad "jaunoji karta nepakankamai išmoka rusų kalbą mokykloje". Rusų kalba "daugelyje 'nacionalinių' mokyklų, ypač kaime, dėstoma nepatenkinamai". Šiuo metu laisvai rusiškai kalba apytikriai 5 iš 10 vietinių tautybių atstovų, gyvenančių Pabaltijo respublikose, 4 — Vidurinės Azijos respublikose, 3 — Užkaukazės respublikose.

Rutkevičius išvardina

priemones, kurių imamas išplėsti rusų kalbos žinojimą. Kai kurių "sąjunginių respublikų" visose "nacionalinėse" mokyklose rusų kalba dėstoma nuo pirmosios klasės. Pedagoginės aukštosios mokyklos ruošia vis daugiau rusų kalbos mokytojų. Daugėja mokyklų, kuriose veikia lygiagretės klasės, kuriose dėstoma rusų ir "nacionaline" kalbomis. Anot autoriaus, 32,2 procento rusų gyvenančių Lietuvoje nurodė laisvai kalbą lietuviškai (palyginant su 15,5 proc. rusų Gruzijoje — gruziškai ar 20,1 proc. rusų Latvijoje — latviškai. Įdomu, kad Rutkevičius neužsimena apie Lietuvoje gilų nepasitenkinimą sukėlusius planus pradėti rusų kalbą mokyti jau vaikų darželyje. Autorius baigia savo straipsnį optimistišku tvirtinimu, kad baigiantis šiam šimtmečiui visi Sovietų Sąjungos piliečiai mokės rusų kalbą. (E)

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPISTS REGISTERED

Position available immediately for a Licensed Physical Therapist at Brownsville Medical Center. Will pay relocation costs. Widely varied patient load. Excellent benefits and opportunities to grow in clinical and management skills. Recreational activities abundant. Experience preferred but new graduates welcome. Contact VIRGINIA LIPE in Physical Therapy at:

(512) 544-1501
E.O.E.

(17-19)

Dail. Alfonso Dargio meno kūrinių paroda įvyks Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre Chicagoje, nuo gegužės 7 iki 16 d. Parodą atidarys dail. A. Valeška. Nuotraukoje vienas darbų — Kompozicija.

Dar apie sovietų - vokiečių santykius

Amb. Mirbacho ir caro nužudymas

P. LELIS

Pradedant š. m. Dirvos Nr. 1 V. Meškauskas straipsnių serijoje suteikė daug žinių apie sovietų-vokiečių santykius įvairiose jų fazėse, parodydamas tų santykių įdomesnius epizodus nuo bolševikų revoliucijos iki antrojo pasaulinio karo (Dirvos Nr. 12). Trumpose laikraščio atkarpose žinoma nėra galimybės visus tų santykių politinius užkulius parodyti. Tarp daugybės paminėtų epizodų, V. M. nepamiršo vieno svarbaus sovietų-vokiečių santykių epizodo, kur vokiečiai turėjo rimtą pagrindą nutraukti su sovietais diplomatinis santykius ir paskelbti jiems karą. Tas pagrindas buvo Vokiečių ambasadoriaus grafo Mirbacho nužudymas Maskvoje 1918. VI. 6 ir gen von Eichhorno nužudymas Kieve 1918. VI. 30.

Tuo metu vokiečiai buvo įklimpe vakarų fronte ir tik tris mėnesiai kaip pasirašė Brest-Litovsko sutartį, negalėjo bolševikų nubausti už ambasadoriaus ir generolo nužudymą, o Leninui nuolankiai atsiprašius, net diplomatinis santykių netraukė.

Kodėl bolševikai nužudė įtakingiausią ambasadorių Maskvoje? Grafo Mirbacho nužudymas turėjo ryšio su caro šeimos nužudymu, kuris įvyko vieną mėnesį vėliau, t. y. 1918. VII. 16.

Po Brest Litovsk sutarties bolševikai dar vis bijojo vokiečių, kurių ambasadorius gr. Mirbachas Maskvoje jautėsi viešpačiu. Tuo metu Rusijos caras su šeima ir tarnais buvo laikomas (nuo 1917. VIII.) Tobolske. Caro pusbroliai — Anglijos karalius Jurgis V ir vokiečių kaizeris Vilhelmas II darė pastangas caro šeimą išgelbėti, bet tikri to meto galiūnai, Lloyd George ir Ludendorff, nesutiko. Tada buv. caro rūmų min. grafas Benckendorf (vokietis) kreipėsi į Mirbachą, kad jis kaip nors, aplinkiniais keliais caro šeimą išgelbėtų. Mirbachas spaudė VCIK pirmininką žydą Sverdlovą ir patį Lenina, kad jie caro šeimą paleistų ir atvežtų į Maskvą. Negalėdamas išsukinėti Sverdlov paskyrė agentą Jakovlev su kareivių būriu ir davė įsakymą paimiti caro šeimą ir atvežti ją ne į Maskvą, o į Ekaterinburgą. Tai buvo bolševikų apgaulė. Jakovlevas atvykęs Tobolską paėmė tik carą, carienę ir dukrą Mariją, nes caraitis sunkiai sirgo ir negalėjo tos kelionės atlikti. Su juo liko tris seserys, tarnai, dr. Botkin ir mokytojai anglas Gibbs ir prancūzas Gillard. Juos vėliau

paėmė tiesiai į Ekaterinburgą.

Jakovlevas su savo kaliniais atvykęs arkliais 200 km. į Tiumenio geležinkelio stotį nakties metu, kad žmonės nepamatytų caro, tuoj susodino į traukinį ir kareivių būrio lydimas išvyko ne į Ekaterinburgą (vakarus), bet į rytų pusę, nes jis irgi norėjo carą išgelbėti. Tas jo planas nepavyko. 60 km. prieš Omską jo traukinį sustabdė čekistų būrys su kulkosvaidžiais ir pareikalavo carą vežti į Ekaterinburgą. Jakovlevas negalėjo jiems pasipriešinti, nes jie turėjo Uralo Sovieto įsakymą. Tuo pačiu traukiniu caras, carienė, dukra Marija ir jų tarnai, čekistų lydimi, buvo nuvežti į Ekaterinburgą, kur jau iš anksto buvo jiems paruoštas Ipatjevo namuose kalėjimas. Tai buvo balandžio 30 d., o gegužės 23 d. atvežti iš Tobolsko visi kiti kaliniai. Caro šeima perduota Uralo Sovietui, kuriam vadovavo Bieloborodov ir Voikov. (Žydas Voikov vėliau buvo sovietų ambasadorium Varšuvoje ir ten nužudytas). Naujas sargybos viršininkas žydas Jurovski ir jo čekistai-sargai buvo žiaurūs.

Kai Jakovlevas atvykęs į Maskvą pasiskundė Sverdlovui, kad iš jo atėmė caro šeimą, tas tik patraukė pečiais ir pasakė: "Ką dabar padaryti", nors tai buvo jo paties surežisuotas dvigubas žaidimas.

Dabar jis su Leninu galvojo kaip pasiteisinti prieš Mirbachą? Leninas surado geriausią išeitį — soc. revoliucionierių rankomis jį nu-

žudyti. Tuo metu Maskvoje vyko soc.-rev. ruoštas perversmas, kurį Leninas su dviem latvių pulkais numalšino, o tai buvo gera proga nužudyti Vokietijos ambasadorių ir tuom galutinai soc. revoliucionierius sukompromituoti.

Kairysis soc.-rev. Bliumkin su "Čėkos" leidimu įėjęs į vokiečių ambasadą, nušovė Mirbachą ir du tarnautojus, o kitas žudikas Audejev, kad palengvinti pabėgimą metė granatą. Audejev buvo užmuštas, o Bliumkin pabėgo. Vėliau jis buvo "pagautas" ir gražintas slaptosios policijos tarnybon...

Dėl ambasadoriaus žuvimo, pareikšti Vokietijai užuojautą ir atsiprašyti, ambasadon apsilankė visa valdžia — Leninas, Sverdlovas, Čičerinas ir Radekas. (Pastarasis buvo užs. kom. ryšininkas).

Po mėnesio, 1918 m. liepos 16-17 naktį, caro šeima, dr. Botkin ir trys kiti šeimos artimieji buvo Ipatjevo rūsyje sušaudyti. Tik caro vaikų mokytojai — anglas ir prancūzas — paleisti. Carą, carienę ir sūnų Aleksiejų sušaudė pats Jurovskis, kaip atpildą už žydų pogromus, o likusius septynius, kiti žudikai: Ermak, Medvedev, Vagonov ir penki vengrai, buvę karo belaisviai, bet tapę čekistais.

★

Mums naudinga pažinti ne tik buvusius, bet ir būsimus sovietų-vokiečių santykius, nes tu didelių tautų santykių vystimasis lemia ne tik Pabaltijo valstybių likimą, bet ir viso laisvojo pasaulio ateitį. Kas tuos sovietų-vokiečių būsimus santykius galėtų atspėti?

VERTA DĖMESIO JAUNIMO STOVYKLA DAINAVOJE

Šią vasarą Dainavoje, rugpiučio 8-15 d. rengiama lietuvių kilmės ir pusiau lietuviškų mišrių šeimų vaikams stovykla (nuo 7 iki 17 metų amžiaus). Mokestis 75 dol. savaitei. Registruotis iki š. m. gegužės 15 d. šiuo adresu: Lithuanian Heritage Camp (Dainava), c/o Mrs. J. Damušis, 25830 Forestview Dr., Southfield, Mich. 48034. Telef. (313) 354-0746.

Visa stovyklinė programa vyks anglų kalboje (išskyrus dainas, kurios bus tik lietuviškosios), su centriniu dėmesiu lietuviškajai kultūrai.

Dirvos skaitytojai, turintieji savo pažįstamų tarptokių šeimų, kurių jaunimas atitiktų šias teikiamas

vasaros stovyklos sąlygas, prašomi jiems apie šią stovyklą pranešti ir paskatinti ją pasinaudoti.

V. Veselka, žinomas medžio drožinėjimo darbų meistras, sutiko supažindinti lietuvių kilmės vaikus su medžio drožinėjimo ir skaptavimo darbais. Padės pasigaminti po vieną tautinio charakterio medžio drožinį ir stovyklinės savaitės užbaigai suruoš medžio drožinių parodą.

Mar. Astraitė - Currier, augusi ir mokiusi Grand Rapids, Mich., nuo pat jaunystės stovyklavusi DAINAVOJE, kaip stovyklautoja ir kaip Seselių vedamą stovyklą vadovė, ves stovyklinę programą.

Kilniųjų žmonių darbai tautoje gyvi

JONAS MIŠKINIS

Kur pinigas muštas, ten jis ir turi vertę — sako lietuviška patarlė. Vadinas, tuo posakiu lyg ir norima išreikšti, kad žmogus tik toje aplinkoje būna įvertinamas kur gimė, augo, subrendo ir gyveno. Kitaip sakant, atskiras žmogus geriausia gali išplėsti savo gabumus tik savo tautoje bei valstybėje. Šiuo atveju yra kaip su augalu, kuris auga, keroja ir tarps ta tik jam tinkamoje dirvoje ir įprastose oro sąlygose. Nesugadinta žmogaus prigimtis yra slaptiniais ir neatmezgamaiais saitais surišta su tauta ir jos kūnu.

Lietuviškumas žmoguje reiškiasi ne vien kalba, bet ir prigimtimi, papročiais. Lietuviškumas, tai ne mūsų ir net ne mūsų tėvų, pagaliau ne senolių sukurtas dalykas. Žinome, kad lietuviškumą ugdė prieškarinė karta, kurie varė aušrininkų, tėvynsargių darbą ir ėjo jų pramintu keliu. Prieš juos taip pat kalbėjo lietuviškai ir skaidrino lietuvišką sąmonę tokie dvasios milžinai kaip Daukantas, Valančius ir kiti. Bet ir čia negalima tvirtinti, kad jie būtų pačius pirmuosius dirvonus plėšę. Juk 19 amžiaus pradžioje ir pirmoje pusėje lietuvišką mintį puoselėjo visa eilė lietuvių vyrų, kuriuos daug kas vadina romantikais. Mat, jie žavėjosi kiekvienu lietuvišku pasireiškimu. Bet juk 18 šimtmečiu lietuviškai rašė didelis poetas Donelaitis ir kiti. Be to, lietuviškumo žiburių nestigo mūsų tautoje ir ankstyvesniais laikotarpiais. Pavyzdžiui, anais priespaudos laikais mūsų tautoje nemažai buvo bajorų. Nors ne visa bajorija ėjo Vytauto Didžiojo pramintu keliu, tačiau nemažai buvo bajorų, kurie lietuvių kultūroje yra išvarę plačią ir gilią vagą. Kad ir 16 amž. bajorų kilmės kun. Mikolajus Daukša, gimęs 1527 metais. Jis ilgus metus klebonavo Krakiuose, o vėliau Varnių parapijoje, Žemaitijoje. Kunigo M. Daukšos darbas itin buvo šakotas. Jis ryžtingai grūmėsi su apylinkių dvarininkais dėl gobšumo, rūpinosi žmonių sielų išganymu, o atliekamą laiką pašvesdavo lietuviybės išlaikymo reikalams. Jis buvo aktyvus, rūpestingas ir uolus kunigas ir, be to, pirmasis žinomas Lietuvos rašytojas. Nors jo raštai yra tikybinių turinio, bet jie lietuviybės atžvilgiu turi labai didelės reikšmės. Iš jo raštų labiausiai vertinama garsioji "Postilė", tai lietuviški pamokslai, kuriuos jis rašė net 14 metų. Bet ką gi

tas kanauninkas kunigas M. Daukša kalba savo veikalo įžangoje?

Nagi, ligi sielos gelmių jis susižavėjęs lietuvišku žodžiu ir peikė peikia tuos, kurie savo gražiąją lietuvišką kalbą mėgina pakeisti svetimą.

Kas kun. M. Daukšą paragino lietuviškai rašyti? Jo vyskupas kunigaikštis Giedraitis, kuris patsai su žmonėmis kalbėdavosi lietuviškai.

Taigi 16-to amžiaus lietuvių didikai mokėjo lietuviškai kalbėti. Jie savo kalbą buvo paveldėję iš savo tėvų ir senelių. Vadinas, lietuviškumas yra nuo amžių; jis išdygęs iš paties gyvenamo krašto, pagaliau ir iš prosenelių žemės Lietuvoje.

Kur lietuvis begyventų — Europoje, Amerikoje, Kanadoje, Australijoje ar kituose užjūrio kraštuose, vis tiek jis yra lietuvių tautos dalelė. Tauta yra neaprežta erdvės. Juk žmogaus tautinis brendimas nėra kažkoks atsitiktinas dalykas. Tai yra veiksnys tų aplinkybių kurias sudaro tauta. Žmogus kaip tautietis gimsta iš tautos. Tauta savo narius ne tik gimdo, bet drauge sudaro ir būtinas sąlygas jiems būti ir veikti. Su ta mintimi ir pasiryžimu ėjo ir kun. M. Daukša. Žodžiu, jis pilnai buvo įsisąmoninęs, kad tauta yra pirmą kartą šaltinis, iš kurio žmogus semiasi savo darbams gyvybės ir stiprybės. Jis tuo keliu ėjo ir žmonėms kalbėjo, kad tautos nariai kyla iš sveikų tautos jėgų. Tik čia jie yra gyvi, tik čia jie išsiskynę, kaip medis savo krašto žemėje.

Neveltui sakoma, kad tūlas žmogus tik po mirties pradeda savo tikrą gyvenimą žmonių. Pamažu plinta jo mintys ir kūrybos raštai, dažniau pradedama apie jį rašyti, juo didžiūotis, jį garbinti.

Tai daugelio rašytojų, poetų, visuomenės veikėjų likimas. Jiems gyviems esant patiems dažnai neteko matyti savo kūrybos kitų žmonių smegenyse. Gyvi būdami jie nieku nuo kitų nesiskyrė. Tačiau mirę lyg staiga užauga ir bemažant perauga savo amžininkus ir ima tarsi švyturiai šviesti tolimoms kartoms savo išmintimi, savo gabumais ir jausmais. Tada jiems statomi paminklai ir laikomi aukštoje pagarboje. Net ir ilgi amžiai negali jų atminimo tautoje išdildinti.

ŠV. JURGIO LIETUVIŲ PARAPIJOS CLEVELANDE ŠVENTĖ

Senoji šv. Jurgio parapija, savo laiku išgyvenusi egzistencijos krizę, lojalių parapijiečių dėka išgyvena sa-

votišką atgimimą. Siejant šventovės globėjo šv. Jurgio dieną su Velykų tradicijomis, parapijos komitetas, vadovaujamas Algio Kasulaičio, pereiną sekmadienį, balandžio 18 dieną, surengė originalią parapijos šventę, į kurią atsilankė didžiulis būrys maldininkų ir senos parapijos tradicijų gerbėjų. Šventės tikslas buvo ne vien pabendrauti prie bendro vaišių stalo, bet ir pagerbti tuos asmenis, kurie savo tyliu fiziniu darbu prisidėjo prie parapijos pagražinimo, remonto ir visokiariopo pagerinimo. Vietoje įprastų pietų, parapijos salės centre dominavo milžiniškas velykinis stalas, kokį mes prisimename iš Nepriklausomos Lietuvos tradicijų ir kokio mūsų jaunoji karta nėra mačiusi. Šalia kumpio, "bobų", margučių ir įprastinių pyragų bei tortų, ežiuko ir avinėlio, stalas buvo papuoštas žaliomis šakelėmis ir pasižymėjo skoningu maisto išdėstymu. Prie stalų beveik trūko vietos. Svečių tarpe buvo kun. Goldokovskis, teisėjas Edvardas Katalinas, kun. Kęstutis Žemaitis ir kiti.

NAUJŲ PRENUMERATŲ KONKURSAS — VAJUS

1. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba skelbia lietuviškiems patriotiniams laikraščiams bei žurnalams naujų prenumeratų rinkimo konkursą — vajų Pietų Amerikoje. Konkurso mecenatu yra kun. dr. Juozas Prunskis, tam tikslui paskyręs 1000 dol.

2. Konkursas prasideda 1982 m. gegužės 1 d. ir baigiasi rugsėjo 1 d.

3. Konkurse gali dalyvauti visi Pietų Amerikoje gyvenantys lietuviai.

4. Terminui pasibaigus, konkurso dalyvis gauna iš laikraščių ir žurnalų leidėjų liudijimą apie jo surinktas naujas prenumeraats. Šiuos liudijimus jis persiunčia savo krašto Lietuvių Bendruomenės arba jai atstovaujančios organizacijos valdybai ne vėliau spalio mėn. 1 d.

5. Kraštų valdybos visus gautus duomenis pasiunčia PLB Valdybai iki lapkričio mėn. 1 d. PLB Valdyba paskelbia konkurso laimėtojus ne vėliau gruodžio 1 d.

6. Konkurse yra skiriamos trys premijos: pirmoji premija — 350 dol., antroji — 250 dol. ir trečioji — 150 dol.

7. Laikraštis ar žurnalas, kuriam konkurso metu surinkta daugiausiai naujų prenumeratų, gauna 250 dol.

PLB Valdyba

Nuotaika buvo pakili, girdint Ryto Babicko vadovaujamą parapijos chorą, kuriam šį kartą talkininkavo Clevelando Vyrų Oktetas ir solistė Irena Grigaliūnaitė. Salė milžiniškų margučių skydais buvo papuošta Stefanijos Radzevičiūtės.

Vaišėms baigiantis, Algis Kasulaitis tarė trumpą sveikinimo žodį, apibūdindamas šv. Jurgio dienos reikšmę ir

tos šventės pagrindinius tikslus, pagerbiant daugelį kuklių asmenų, aktyviai prisidėjusių prie parapijos darbų. Meninei programai vadovavo Vilija Nasvytytė. Buvo džiugu stebėti programos trumpą eigą, matant joje naujus ir jaunus veidus. Žaviai eilėraščių deklamavo Helena Micevičiūtė, pati jauniausioji programos dalyvė. Kristina Kasulaitytė pagrojo kanklėmis ir pasakė eilėraščių. Į pabaigą scenoje pasirodžiusius patyrusius skautus, susibūrusius į "Budėk" okteta, publika sveikino stipriais ploj-

mais. Vadovaujant Algirdui Bielskui, oktetas sudainavo keletą liaudies dainų. Zenonas Obelenis, visų parapijos renginių ceremonijų meisteris, garsiakalbio pagalba tvarkė šventės eigą ir savo humoru nuteikė parapijiečius ir svečius šventiškai ir maloniai.

Malonu buvo klausytis paties jauniausio prieauglio krykštavimų, jame išvėgiant tiek jaunų tėvų prisirišimą prie senos parapijos, tiek tolimesnės tautos viltį.

Parapijos administratorius kun. Juozas Bacevičius visiems padėkojo už para-

mą, atsilankymą ir parapijos darbų atlikimą.

A. Balašaitienė

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

AMBER STUDIOS, Inc.

Tel. (216) 531-3500

505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119

Foto ir paveikslų įrašymas. Originalūs paveikslai, grafika, drožiniai, gintaras, keramika ir... Gauti nauji foto darbai iš Kęstučio Kezio.

Galerija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 6 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais nuo 12 iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 6 val. vak. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

Superior Savings
ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5 1/4% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiamo stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

ALT S-gos Clevelando skyriaus suruoštame pavasario baliuje Dalia Orantaite publikai pristato meninės programos atlikėjas iš Kanados keturias sesutes Stankutes ir jų mamytę.

APIE PRAEJUSĮ "DIRVAI" PAREMTI PAVASARIO BALIŲ

Balius įvykęs atvelykio šeštadienį sutraukė gana gražų būrį svečių. Lietuvių namų salė nebuvo perpildyta nes vietoj 20 stalų, kai būna pilna salė buvo 14. Svečiai buvo tuo patenkinami nes buvo laisviau. Rengėjų noras turėti daugiau svečių, nes rengimo išlaidos yra tos pačios nežiūrint kiek dalyvių būtų. Kiek teko patirti rengėjai labai nesiskundžia.

Balių atidarė ALT S-gos Clevelando skyriaus pirm. K. Karalis pasveikindamas svečius ir trumpai supažindino su baliiaus programa.

Programai praversti pakvietė Dalia Orantaite.

Programą pradėjo "Keturių sesučių" Stankučių muzikinis kvartetas iš Sudbury, Ont., Canada. Pranešėją trumpai supažindino svečius su programos atlikėjom. Štai jos: vyriausia Teresė 18 metų amž., skambina pianinu dvi smuikininkės Diana ir Joana dvinukės 15 metų, ir prie gitaros auniausia Vida, 14 metų. Visos sesutės mokėsi muzikos privačiose mokyklose. Jos visos groja vietos mokyklos orkestre. Šalia muzikai talentų, jos visos yra sportininkės ir aktyviai dalyvauja lengvojo atletikoje, krepšiny ir kt. Reikia stebėtis tų jaunų mergaičių

darbštumu. Muzikai, kiek jos iki šiol išmoko, reikėjo įdėti daug pastangų ir darbo. Tas pastangas išlaikyti, aišku, joms "padėjo" jų tėveliai Birutė ir Justas Stankai. Sesučių atliktojų baliiaus programoj buvo šie dalykai: Lietuviškų dainų — Pražydo juosminai, Kur lygūs laukai, Negerki trečios, Laukiu tavęs ateinant, Kur tas kelelis, Jaunimo giesmė, Stoviu aš parimus, Tau sesute, Tėvynė Lietuva ir Pradės aušrelė aušti. Be to, pora švėtimų dalykų. Vertinant jų atliktus muzikinius dalykus netenka statyti griežti reikalavimai kaip profesionalam. Jos yra tik mėgėjiško lygio ir jų atlikta lietuviškų dainų pynė buvo malonu išklaudyti.

Po koncerto D. Ramonienė programos atlikėjom ir jų mamytei B. Stankienei prisegė gėles.

Banketą pradėdant, pakviestas klebonas kun. G. Kijauskas, S. J., sukalbėjo maldą. Svečiai buvo vaišinami "Gintaro" restorano. Maistas buvo įvairus ir geras. Gėrimais aprūpino Vl. Blinstrubas.

Svečių tarpe be clevelandiečių buvo ir iš kitur kokia nors proga atvykusių į Clevelandą. Ponia Bertulienė su dukra Aldona Lesh iš Kanados ir p.p. Barauskai iš Rochester, N. Y. Juos pakvietė į balių p. E. Maslauskienė.

Rengėjai parūpino gerų fantų loterijai. Vertinga paveikslą, dovanotą dailininko K. Kizevičiaus, laimėjo L. Morkūnienė. Buvo įdomu kai J. Karalienės tortą "Napoleon" laimėjo viena iš "Keturių sesučių". Dirvos paaugotus knygas gavo šeši laimėtojai. Trys laimėtojai gavo po bonka šampano ar konjako. Grojant Gendriko kapelai šokiams, balius baigėsi apie 1 val. nakties. (bd)

P A D Ė K A

Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus valdyba, suruošusi Dirvai paremti pavasarinį balių š. m. balandžio mėn. 17 d. sulaukė visokiariopos paramos ir žemiau išvardintų įstaigų ir asmenų, kuriems tariame nuoširdžią padėką:

Superior Savings and Loan Assen. viceprez. K. Šukiui už stambią finansinę paramą. Visiems kitiems už paaugotus fantus. Dirvai ir Tėvynės Garsų radijui už parengimo garsinimą. Ponomas B. ir J. Stankams iš Sudbury, Kanada, už leidimą "Keturiom sesutėm" atvykti koncertui į Clevelandą ir jų atvežimą. Klebonui G. Kijauskui už atvykimą sukalbėti maldą. "Gintaro" restorano vadovybei už gražiai paruoštą banketo salę ir gera svečių vaišinimą. Asmenims ir įstaigoms pasigarsinusiems mūsų pro-

gramoj. Vl. Blinstrubui už baro tvarkymą ir gėrimų parūpinimą. Visiems svečiams atsilankiusiems į Dirvai paremti balių. Ačiū!

ALT S-gos Clevelando Skyriaus Valdyba

CLEVELANDO PARENGIMAI

• GEGUŽĖS 2 D., sekmadienį, 3 val. p. p. Grandinėles koncertas CCC Main Campus teatre.

• GEGUŽĖS 1-2 D. Clevelando ateitininkų šventė. Šeštadienį koncertas, sekmadienį akademija

• GEGUŽĖS 8 D., šeštadienį, sportininkų vakaras-balius Slovėnų auditorijoje.

• GEGUŽĖS 8 ir 9 D. D. Šiaurės Amerikos Lietuvių sporto žaidynės. Rengia Žaibas.

• GEGUŽĖS 9 D. Partizano motinos minėjimas D. M. N. P. parapijos salėje. Rengia Birutietės.

• GEGUŽĖS 15-16 D. D. vakaronė visuomenei. Rengia Vyr. Skaučių Židinys.

• GEGUŽĖS 22-23 D. Lietuvių Rašytojų draugijos suvažiavimas Clevelande. Rengia Lietuvių Rašytojų draugija.

• GEGUŽĖS 30 D. Poeto Stasio Santvaro, 80 metų amžiaus sukakties proga, pagerbimas Lietuvių Namuose.

• BIRŽELIO 5 D. Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopos parengimas.

• BIRŽELIO 6 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigtuvės.

• BIRŽELIO 13 D. Birželio minėjimas. Ruošia AL Taryba.

• BIRŽELIO 19 D., šeštadienį, tradicinis Joninių laužas. 3000 Hadden Rd. Ruošia Clevelando skautininkai-ės.

• BIRŽELIO 20 D. Maironio 50 m. mirties sukakties minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje su menine programa. Rengia parapijos taryba.

• BIRŽELIO 20 D. Onos Mikulskienės kanklių muzikos studijos mokinių recitalis.

• LIEPOS 4 D. Clevelando ir apylinkių Amerikos Lietuvių Respublikonų klubo gegužinė p. Jokūbaičių sodyboje.

• LIEPOS 18 D. Žalgirio šaulių kuopos gegužinė.

• LIEPOS 25 D. pensininkų gegužinė.

• RUGPIŪČIO 29 D. gegužinė prie ežero. Rengia L.K. V.S. "Ramovė" Clevelando skyrius.

• RUGSĖJO 18 D. Abiturientų balius. Lietuvių Namuose. Rengia LB Ohio Apygarda.

• RUGSĖJO 25 D. Vasarą palydint — Neringos skaučių tunto balius Lietuvių Namuose.

• SPALIO 2 D. Pabaltiečių vakaras. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

• SPALIO 9 D. Jaunųjų muzikų konkursas. Rengia JAV LB Kultūros Taryba.

• SPALIO 16 D. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis susirinkimas Clevelando Lietuvių Namų patalpose.

• SPALIO 24 D., 4 val. popiet — Atstatyto Laisvės paminklo šventinimas ir simfoninis koncertas su Clevelando Filharmonijos orkestru. Rengia Dievo Motinos parapija.

• LAPKRIČIO 20 D. Karalienės šventės minėjimas ir balius Lietuvių namuose. Rengia L.K.V.S. Ramovė

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Dalis svečių ALT S-gos Clevelando skyriaus ruoštame baliuje.

D Ė M E S I O !

Jeigu Jūs svarstote persikelti iš vienos vietos į kitą ir Jus vilioja gyvenimas be rūpesčio apartamente, tai šiuo metu rasite gražų pasirinkimą sekančiuose pastatuose:

BEACON HILL — WHITE STONE MANOR, yra patogiose susisiekimo vietose ir lietuvių gyvenamose apylinkėse.

BEACON HILL — 22230 Euclid Avenue yra šešių aukštų, turi suomišką pirtį žiemai ir maudymosi baseiną vasarai, 1 mieg. \$265.00 ir 2 mieg. \$295.00.

WHITE STONE MANOR — 18001 Lake Shore Blvd. naujas pastatas tik septyniolikos butų, kurie susideda iš vieno ir dviejų miegamųjų.

Kainos mėnesiui nuo \$275.00 už vieno miegamojo butą. Visi butai turi modernius kilimus, plytas, šaldytuvus, indams plauti mašinas ir vėsintuvą. Nuoma padengia vandenį ir šilumą.

Pensininkams speciali nuolaida.

Teirautis: telefonu 481-1604
NASVYTIS ENTERPRISES, INC.
18009 Lake Shore Blvd.
Cleveland, Ohio 44119

NURSING SUPERVISOR

Large home health care agency is seeking supervisors. Must have Masters Degree in Nursing or Public Health with an emphasis in nursing and at least two years experience in community health nursing. Prior experience in supervision, clinical teaching or related area preferred.

Interested applicant should submit resume to:

Ann Veal

VISITING NURSE ASSOCIATION OF METROPOLITAN DETROIT

7700 SECOND AVE.

DETROIT, MICHIGAN 48202

(313) 875-3266

An equal opportunity employer

SKILLED JOBS

Due to recent acquisitions, we are in the process of expanding our manufacturing staff at our Garfield Hts. plant. The following skilled openings exist:

HOURLY

- LEAD MAINTENANCE/DIESETTER (HEAVY PRESS)
- DIESETTER (HEAVY PRESS/PRESS BRAKE)
- MAINTENANCE (HEAVY PRESS)
- (PRESS BRAKE AND GENERAL PLANT MAINTENANCE)

These positions require a minimum of 4-5 years experience. Application will be accepted at the plant Monday, April 26 & Tuesday, April 27, 1982 between 1 p.m.-5 p.m. only.

SALARIED

- GENERAL FOREMAN (HEAVY PRESS)

Experienced in sheet metal, fabrication and assembly. PLEASE APPLY IN PERSON WITH RESUME.

THE HIGHLAND GROUP, INC.

(MARTIN PLANT)

MIDWEST INDUSTRIAL PARK,

9300 MIDWEST AVENUE,

GARFIELD HTS., OHIO 44125.

(Located off 1450 E. 98th St., exit North of Granger Rd.)

Equal Opportunity Employer

No Phone Call Please

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

• Poetas Bernardas Brazdžionis, Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas, vykdamas iš Detroito į Torontą, trumpam buvo sustojęs Clevelande pasitarti su čia gyvenančiais rašytojais dėl organizuojamo LRD suvažiavimo Clevelande. Ta proga, lydimas kun. G. Kijausko, aplankė Dirvą ir pasidalino mintimis apie šį suvažiavimą.

• Jonas Dunduras įsijungė į Matas & Turner Realty štabą kaip nekilnojamojo turto pardavimo agentas.

J. Dunduras baigė nekilnojamojo turto pardavimo kursą Lakeland Community College ir sėkmingai išlaikė valstybinius egzaminus.

• Kun. dr. K. Trimakas šį penktadienį, balandžio 30 d. 8 val. vak. Dievo Motinos parapijos mažojoje salėje skaitys paskaitą visuomenei tema "Suaugusiųjų psichologinė Odisėja pro iliuzijas ir dūžius". Visi kviečiami dalyvauti.

• Gintaro patalpa nuo gegužės 1 dienos kiekvieną šeštadienį bus atidaryta iki pirmos valandos nakties kokteiliams. Kokteilių metu Gintare bus muzika, pasirodys mūsų kolonijos talentai, o kartais ir svečiai iš kitų miestų. Už įėjimą į Gintarą šeštadienį vakarais po 9 val. vak. bus imamas \$2.00 mokestis už asmenį.

SPORTO ŽAIDYNĖS CLEVELANDE

Žaidynėms praversti sudarytas organizacinis komitetas: pirm. Vytautas Jokūbaitis, vicepirmininkai — Raimundas Kudukis, Vladas Plečkaitis ir Vitas Čyvas, sekretorius Vytenis Čiurlionis, išdininkas Romas Apanavičius, varžybinio komiteto pirmininkas Algirdas Bielskus, informacija — Vacys Rociūnas, Dirvos redaktorius Vytautas Gedgaudas, LSK žaibo pirm. Juozas Kijauskas, kun. Juozas Bacevičius — šv. Jurgio parapijos administratorius, kun. Gediminas Kijauskas — Dievo Motinos parapijos klebonas, teisinis patarėjas Algis Širvaitis, parengimų vadovė Nijolė Motiejūnienė, Sportininkų sutikimui — Vytautas Sniečkus, skelbimų telkimui Jurgis Malskis ir nariai: Diana Čapaitė, Jonas Garla, Vytautas Januškis, Linas Jokūbaitis, Antanas Jonaitis, Leonardas Kedys, Paulina Mašiotienė ir Vytautas Nasvytis.

Komiteto adresas: Vytautas Jokūbaitis, 3000 Hadden Rd., Euclid Ohio 44117, tel. (216) 481-7161.

Komitetas kviečia Clevelando ir apylinkių lietuvius gausiai dalyvauti šiose žaidynėse ir jų renginiuose.

Clevelandas jau ne pirmą kartą yra svetingai priėmęs mūsų sportuojantį jaunimą. Komitetas sudarė palankias sąlygas ne tik varžyboms sklandžiai įvykdyti, bet jaunimui geriau vieni kitus pažinti ir susipažinti sporto aikštėse ir rengimuose pobūviuose. (vr)

PARDUODAMA ŽEMĖ

East Claridon

Virš 20 akrų. Geauga apskritis netoli Chardon. Zoned residential. Idealus sklypas gamtą mėgstantiems. Artesian Spring. Tik 65,000.00.

18121 Hiller Ave. Naujosios parapijos ribose. Tik \$2,000 įmokėjimo. Likutis finansuojamas FHA ar VA. 3 miegamieji, įruoštas rūsys.

Skambinti Daliai Kasulaitienei — 261-4994, Matas & Turner Realty—486-2530.

Solistė Aldona Stempužienė-Svedienė "Grandinėlės" koncerte š. m. gegužės 2 d. Clevelande ir gegužės 8 d. Chicagoje dainuos senoviškas lietuvių liaudies dainas. Koncertą pradės su aukštaitiška "Oi tū aglala", tarp vestuvinių šokių dainuos kompozitoriaus Felikso Bajoro vestuvines dainas. Jai pritars Ritos Kliorienės vadovaujamas muzikos instrumentų ansamblis.

V. Maželio nuotr.

NERINGOS TUNTO SEIMOJE

Aktyvios Neringos Tunto vyr. skautės -BELZINSKIE-NE Danutė, JUODISIUTE Virginija ir NASVITYTĖ Vilija, pakeltos į paskautininkes, Sv. Jurgio dienos sueigoje davė pasižadėjimą ir pasipuošė žaliu vadovės kaklaryšiu. Ta pačia proga buvusiai Tuntininkei s. NAINIENEI Elenai buvo įteiktas žymuo, Ordenas už Nuopelnus, o V. JUODISIUTEI, baigusiai vadovių kursą, Gintaro Mokyklos ženklelis.

• NERINGOS ir PILENŲ Tuntų skautai ir skautės šeštadienį, balandžio 24 d., iškylavo Virginia Kendall parke, atlikdami krypties orientacijos pratimus.

Iškyloje dalyvavo virš 20 skautų-čių su savo vadovais -tuntininku R. Belzinsku, A. Miškiniu ir naujai pakeltomis

skautininkėmis: D. Belzinskienė, V. Juodišute ir V. Nasvytyte.

• Ingrida Nasvytytė, Vyto ir Militos Nasvyčių duktė, jau penkeri metai dalyvauja "Singing Angels" grupėje. Gegužės 2 d. 3 val. p. p. Music Hall Ingrida dalyvaus metiniame koncerte, kurį diriguos trys pasižymėję dirigentai religinius ir patriotinius kūrinius.

SPORTININKŲ BALIUS

32-jų ŠALFAS sportininkų žaidynių baliu įvyks š. m. gegužės mėn. 8 d. Slovėnų Auditorijoje, St. Clair Ave. Pradžia 7:30 val. vak. Banketas viršutinėje sa-

lėje, programoje: Instrumentalinis duetas; D. Miškinytė, G. Mačys, Skautų Oktetas "Budėk!", karšta vakarienė, gėrimai, šokiai ir kitos pramogos. Kaina \$15.00 asmeniui. Vietas prašome rezervuoti pas Nijolę Motiejūnienę, telef. dienos metu 531-2131, vakare 486-9670 arba Romą Tatarūnienę tel. 531-5924.

Šokių vakaras jaunimui — orkestras, bufetas, apatinėje salėje. Įėjimas \$3.00 asmeniui.

Žada suvažiuoti apie 600 sportininkų, tad visi Clevelando lietuviai, jauni ir vyresni kviečiami atvykti į sporto žaidynes ir parengimus, juos pamatyti žaidžiant, o vakare su jais pabendrauti ir pasisvečiuoti.

• Lietuvių klubas organizuoja vienos dienos išvyką į Pittsburghą. Išvykos data dar nesutarta, bet suinteresuoti asmenys prašom jau dabar registruotis pas Lietuvių klubo operacijų vadovą Vytautą Sniečkus. Tai galite padaryti, skambindami telef. 531-2131.

• PATRIA prekybos namuose, 791 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

SAVININKAS PARDUODA

2 šeimų mūrinį namą Euclide. Telef. 261-1546.

HOUSEWORK — 2 days a week. Call 541-8158, 6-8 p. m.

KVIEČIAME Į MOTINOS DIENOS PIETUS.

Gintaro valgykla gegužės 9, sekmadienį, bus atidaryta nuo 12 val. iki 5 v. v. Motinos dienos pietūs su septyniais valgiais suaugusiems kainuos \$7.50, vaikams iki dvylikos metų \$3.50.

Stalai bus šventiškai papuošti. Labai lauksime jūsų mamų ir senelių Gintare. Gražiai priimsime, skaniai pavalgydinsime.

Prašau užsisakyti stalus iš anksto skambindami telef. 531-2131.

GINTARAS
877 E. 185 St., Cleveland, Ohio

PIRMĄ KARTĄ CLEVELANDE! NEW YORKO MIŠRAUS VOKALINIO KVARTETO "HARMONIJA"

KONCERTAS

šeštadienį, gegužės 1 d. 7:30 val. vak.

DIEVO MOTINOS PARAPIJOS SALĖJE.

Šokiams gros R. STRIMAIČIO orkestras.

Bilietai po \$6.00 ir \$4.00 gaunami pas R. Bridžių, tel. 481-9097 ir J. Kliorienę, tel. 291-3607. Mokslą einančiam jaunimui įėjimas \$2.00.

DIRVA

STEIGIAMAS NAUJAS ALT S-GOS SKYRIUS

Pastaraisiais metais daugelis lietuvių persikėlia gyventi į Floridą. Vienas didesnių telkinių ten yra St. Petersburg Beach, St. Petersburg ir jo apylinkėse.

ALT S-gos valdyba, siekdama ten gyvenančius lietuvius, besirūpinančius tautiniais reikalais, apjungti bendram darbui, š. m. gegužės 1 d. šaukia steigiamąjį susirinkimą.

Susirinkimo ir skyriaus steigimo parengiamuosius darbus veda Sąjungos Valdybos įgaliotas Juozas Žvynys su būriu šaunių talkininkų.

Į steigiamąjį susirinkimą vyksta Sąjungos pirmininkas inž. Vaclovas Mažeika ir vietoje jį pasiekiamas žvynių telefonu 367-1286.

• **Maironio**, Tautos žadintojo, 50 metų mirties minėjimas rengiamas š. m. gegužės mėn. 16 d., sekmadienį, 3 val. po pietų, Chicagoje, Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Kalbės poetas Stasys Santvara (iš Bostono) ir kun. dr. Pranas Gaida (iš Toronto, Tėviškės žiburio redaktorius). Meninę dalį atliks solistai Roma Mastienė ir Algirdas Brazis, akompanuojant muzikui Aloyzui Jurgučiai.

PADĖKA

A. A.

VYTAUTAS BILIŪNAS.

Gilią ir nuoširdžią padėką reiškiame kunigams Gedinui Kijauskui ir Jonui Kidykiui už atlaikytas Šv. Mišias ir maldas; p. Jurgiui Malskiui ir P. Viktorui Mariūnui, kurie savo gražiais žodžiais apibūdino susirinkusius a. a. Vytauto Biliūno šermentyse apie jo gyvenimą ir organizacinę veiklą; ir p. Baliui Gaidžiūnui, kurio eilės atspindėjo artimųjų jausmus brangiojo bičiulio ir bendradarbio netekus.

Taip pat dėkojame Ponioms ir Panelėms, kurios paruošė ir patiekė maistą Lietuvių Namuose po laidotuvių.

Širdingai dėkojame visems draugams ir pažįstamiems, kurie atsilankė laidotuvių namuose, palydėjo Velionį į kapines, užprašė Šv. Mišias, atsiuntė gėles, jamžino a. a. Vytauto Biliūno vardą Lietuvių Fonde, bei pareiškė savo užuojautas laiškais.

Jūsų dalyvavimas ir pareikštos užuojautos palengvino mūsų skausmą valandą.

MAINELIŲ ŠEIMA
N. IR A. RUKŠĖNAI

A. A.

ČESLOVUI BRIEDŽIUI

Lietuvoje mirus, jo broliui JUOZUI ir ONU-TEI BRIEDŽIAMS ir broliui LEONUI bei kitiems giminėms reiškiame gilią užuojautą

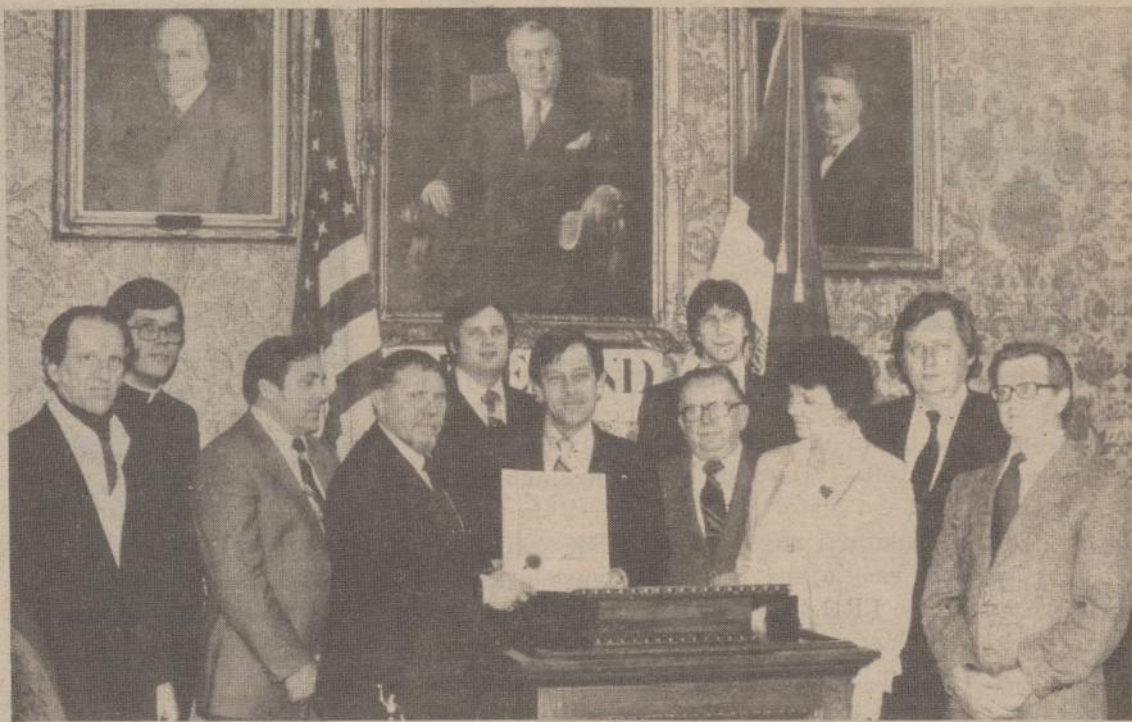
Janina ir Albertas
Misiūnai
Stasė ir Antanas
Zaparačkai

A. A.

JUOZUI ŠUKIUI

mirus, jo žmoną VALERIJĄ ir dukterį NI-JOLĘ su šeima nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Pranas Jucaitis
ir
Stasys Jankauskas

Sporto žaidynėms organizuoti Clevelande komiteto grupė narių, apsiranę pas Clevelando merą George Voinovich, priėmė iš jo proklamaciją, skelbiančią Lietuvių sporto varžybų dieną Clevelande.

J. Garlos nuotr.

BENDROJI XXXII-JŲ ŽAIDYNIŲ PROGRAMA

1982 m. gegužės 7-9 dienomis Clevelande, Ohio

Penktadienis, gegužės 7 d.

Nuo 6:00 PM — Registracija, informacija, susipažinimo vakaras, Lietuvių namuose, 877 East 185 St., Cleveland, Ohio. Veiks restoranas ir baras.

Šeštadienis, gegužės 8 d.

Nuo 7:30 AM per visą dieną. Informacijos centras veiks Howard Johnson's Lakefront Motor Lodge, 5700 S. Marginal Rd. Tel. (216) 432-2220.

Nuo 9:00 AM iki 6:00 PM Krepšinio ir tinklinio varžybos Cleveland State University, Lakeland Community College ir Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos salėse. Krepšinis žaidžiamas visose salėse, tinklinis tik Cleveland State University.

Nuo 9:00 AM Šachmatų varžybos, H. J. Lakefront Motor Lodge.

7:30 PM žaidynių banketas — programa, vakarienė, šokiai — Slovenian Auditorium viršutinėje salėje. Kaina — \$15.00 asmeniui ir šokių vakaras jaunimui — Slovenian Auditorium apatinėje salėje — orkestras, bufetas. Įėjimas — \$3.00 asmeniui. Salės adresas: 6409 St. Clair Ave. Tel. 361-5115.

Sekmadienis, gegužės 9 d.

10:00 AM Šv. Mišios — Dievo Motinos parapijos bažnyčioje.

10:30 AM Šv. Mišios — šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

Nuo 9:00 AM Krepšinio ir tinklinio varžybų tąsa Cleveland State Universiteto salėse.

Nuo 9:00 AM Šachmatų tąsa — Howard Johnson's L.M.L.

12:30 PM Vyrų ir moterų tinklinio finalas.

1:30 PM Iškilmingas žaidynių aktas ir paradas.

2:00 PM Jaunių A krepšinio finalas.

3:30 PM Vyrų A krepšinio finalas.

Visos krepšinio ir tinklinio rungtynės vyks tik Cleveland State universiteto salėse — East 22 St. tarp Euclid ir Chester.

Lakeland Community College — State RTE 30 ir I-90, Mentor, Ohio, tel. (216) 953-7000. Važiuoti I-90 iki RTE 306 ir 306-tuoju į pietus.

Dievo Motinos parapijos salė, 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio, tel. (216) 531-4263.

A. A.

VYTAUTUI BRAZIULIUI

mirus, jo žmonai, giminėms ir artimiesiems

reiškiame gilią užuojautą

Kazimiera ir Stasys
Lazdiniai

IŠ OKUPOOTOS LIETUVOS

Vilnius, 1982 balandis

"Paštą, kuris priima siuntinius į užsienį, iškėlė į užmiestį, o ten milžiniškos eilės. Iš pat ryto nuo 6 valandos jau stovi tiek žmonių, kiek gali paštas per dieną priimti. Siunčia ar tai į Lenkiją ar dar kur... Kiek girdėjau ir grupės (į užsienius) sulaikytos."